

## LAISVĖ—LIBERTY

## Dukartsavaininis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00  
Kunadoje \$10.00  
Kitur užsienyje \$12.00  
Jungtinėse Valstijose \$9.00  
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

## LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

## LAISVĖ—LIBERTY

## Semi-Weekly

110-12 Atlantic Avenue  
Richmond Hill 19, N. Y.

Telephone Virginia 9-1827

PRICE 10c A COPY

No. 50

\*\*\*

Richmond Hill 19, N. Y., Antr., birželio (June) 23, 1959

\*\*\*

METAI 48-ji

## KRISLA

Strausso neužgyrė.  
Ethel Barrymore.  
V. Rastenio išpažintis.  
Jis—tarkuojamas.  
Dar apie parodą.

Rašo R. Mizara

Senatas neužgyrė Lewis L. Strauss JAV komercijos sekretoriui. Straussas — senas politikierius, bet senatorių dauguma mano, kad jis prastai ekonomas ir biznierių.

Prezidentas Eisenhoweris dėl visos pastangos, kad Straussas būtų užgirtas. Aną dieną jis net priminė Strausso tautinę kilmę—girdi, jis žydų kilmės, tai, nejaugi dėl to senatoriai jo neužgirs?

Neužgyrė! Bet mes nemame, kad neužgyrė dėl to, kad Straussas žydų kilmės. Daug demokratų senatorių galvoja: jeigu prezidentas taip labai spiriasi už Straussa, tai ir mes parodysim, ką galime.

Na, ir parodė! Didelis smūgis prezidentui.

Tokių dalykų Amerikos istorijoje nedaug buvo.

Mano nuomone, L. L. Straussas kandidatūra senatas turėjo užgirti. Reikėtų duoti prezidentui teisę pasirinkti asmenis į savo kabinetą tokius, kokie jo nuomone yra tinkamiausi.

80 metų amžiaus eidama, Hollywoodo mirė žymi amerikietė aktorė Ethel Barrymore.

Kilusi iš aktorių šeimos, Ethel suvaidino didžiulę rolę amerikiniame teatre. Jos broliai — John ir Lionel — taipgi buvo geri aktoriai.

Šiandien suminėk amerikiečiai "Barrymore", tai jis tau tuojau ir ims išvardinti suminėtuosius asmenis.

Lietuvos spauda paskelbė Vinco Rastenio, buvusio tautininkų partijos generalinio sekretoriaus išpažintį. Rastenis šiuo metu gyvena JAV ir čia turi kažkokį "laisvinimo darbą", už kurį algą jam moka amerikiečių valdžia.

Savo rašte, duotame Tarybų Sąjungos valdiniams organams, V. Rastenis daug tiesos pasako apie buvusią tautininkų partiją ir jos vadovus — apie save taipgi.

Jis parodo, jog buvusi tautininkų partija — veidmainių partija, liaudies priešų partija. Aišku, mes tai žinojome ir visuomet skelbėme, bet svarbu, kad tai pripažįsta buvęs jos vadovas!

Savo išpažintyje V. Rastenis ne per gražiausiomis spalvomis malioja į savo buvusius bendradarbius tautininkus. Net Tysliavos Vienybės surinka: "Rastenis kasa duobę Dr. B. Dirmeikiui ir H. Blazui."

Tenka manyti, kad šios išpažinties viešumas išplaukimas V. Rastenii gali sunkiai atsirūgti.

Girdėti, kai kurie buvę jo politiniai bendradarbiai-tautininkai pradeda aštrokai prieš jį murmeti. Na, o V. Rastenis čia negalės prieš juos panaudoti žvalgybininkų, kaip darė "kraujai", būdamas generaliniu valdandiesio partijos sekretorium.

## Prezidentas sako, kad jis vyks į viršūnių konferenciją

Washingtonas. — Spaudos atstovų konferencijoje prezidentui Eisenhoweriui buvo statomas klausimas: ar jis vyktų į viršūnių konferenciją. Mat, neseniai Eisenhoweris sakė, kad jeigu Tarybų Sąjunga nori, idant įvyktų viršūnių konferencija, tai ji turi užsienio ministrų konferencijoje prisiimti Vakarų reikalavimus.

Dabar prezidentas nieko nekalbėjo apie "grūmojimus" ir "vertimus", bet jis sakė, kad vyktų į viršūnių konferenciją, jeigu ji bus nors vienas žingsnis prie pagerinimo tarptautinių santykių.

Korespondentai suprato, kad Eisenhoweris pasitrau-

kė nuo pirmesnės savo pozicijos.

Prezidentas sakė, kad tokiais svarbiais reikalais, kaip atominių ginklų uždraudimas, apsiginklavimo klausimas, galima tartis su Tarybų Sąjunga nepaisant, ar Berlyno klausime susitarta, ar ne.

Eisenhoweris kritikavo tuos, kurie mažina užsienio ministrų rolę ir nori, kad visus pasaulinius klausimus spręstų tik viršūnės.

Geneva. — Diplomatai mano, kad kada Niksonas lankysis Maskvoje, tai jis tarsis su TSRS premjeru Chruščiovu tarptautiniais reikalais.

## Japonų darbo unijos eina su komunistais

Tokio. — Japonijos Darbo Unijų Generalinė Taryba suderino su Komunistų partija bendro veikimo programą. Prie šios organizacijos priklauso 49 skirtingos darbininkų unijos, kurios turi 4,000,000 narių.

Komunistai ir unijistai susitarė bendrai kovoti už pakeitimą Japonijos sutarties su Jungtinėmis Valstijomis, pagal kurią JAV laiko Japonijoje galingas karinės jėgos.

## T. SAJUNGA TURĖ DAUG LĖKTUVŲ

Paryžius. — Lėktuvu "TU-104-B" atskrido Tarybų Sąjungos civilinio orlaivyno vedėjas generolas N. A. Zacharovas. Kalbant apie civilinį orlaivyną, jis sakė, kad TSRS turi daugiau lėktuvų, negu Anglija, Francūzija ir Jungtinės Valstijos bendrai.

## FAŠISTAI ARESTAVO SAVO DIPLOMATĄ

Madridas. — Fašistų policija areštavo Ispanijos diplomata Julio Ceron Ayuso, 28 metų amžiaus. Jis sakė, kad pas jį rado 10,000 antifašistinių lapelių ir spauštuvėlę jų gaminiui. Ayuso dirbo užsienio ministerijoje, kaip diplomatinis pasiuntinys.

Kalbant apie tarybinę parodą, kuri atsidarys birželio 30 dieną Niujorko Koliseume, reikia nepamiršti: ji tęsis 40 dienų.

Parodoje bus išstatyta apie 10,000 visokių eksponatų. Parodą oficialiai atidarys P. R. Kozlovas, Tarybų Sąjungos premjero padėjėjas.

Birželio 29 d. iš Tarybų Sąjungos atleiks į parodą apie trys didžiuliai sprausminiai tarybiniai lėktuvai — visi pilni žmonių: žurnalistų, mokslininkų, visuomenininkų, menininkų. Aišku, tame tarpe bus ir lietuviai.

Matysimės, kuriems bus lemta parodoje dalyvauti.

## Atgaivino Hitlerio pasigyrimų pasakas

Alhorn. — NATO kariuomenės komanda su didele pasaka atgaivino Vakarų Vokietijos karinį orlaivyną. Dabar į jo lakūnų eiles įtraukia už mokytojus buvusius Hitlerio lakūnus.

Kad pakelti jų vardą, kaip labai gabių, atgaivino nacių pasigyrimų pasakas.

Vienam lakūnų pulkui vadovauja hitlerininkas majoras Erich Hartmann, kuris giriasi, kad laike perėjo karo jį nušovė 352 tarybinius lėktuvus. Kitam pulkui vadovauja Hitlerio pulkininkas Gerd Barkhorn, kuris taip pat sako, kad laike perėjo karo nušovė 301 "priešo lėktuvą".

## Vakarų vokiečiai vėl nori atlyginimo

Washingtonas. — Vakarų Vokietijos ambasadorius vėl įteikė Valstybės departamentui reikalavimą, kad JAV atmokėtų už vokiečių turto konfiskavimą laike Antrojo pasaulinio karo.

Jis sakė, kad tas turtas tada siekė \$297,000,000 vertės, bet sulgy dabartine vertas \$541,000,000.

D. Dillon, Valstybės sekretoriaus pavaduotojas, sakė, kad negali būti nė kalbos, kad JAV atmokėtų, nes po karo Amerika Vakarų Vokietijai jau davė \$3,000,000,000 pagalbos.

## ATOMŲ SPECIALISTAI VYKSTA Į GENEVĄ

Washingtonas. — Jungtinių Valstijų vyriausybė paskyrė devynis atomų specialistus, kurie išvyksta į Ginevą tartis su Tarybų Sąjungos specialistais. Vykančiųjų priešakyje yra Dr. W. K. H. Ponofsky. Jie papildys JAV atstovybę atominių ginklų konferencijoje.

## Dėl mūsų vajeaus "Laisvės" perkraustymui

Mūsų nepaprastas vajeus perkraustymui "Laisvės" į naujas patalpas eina prie užbaigos. Labai džiugu, kad šis vajeus pravardamas labai entuziastiškai su puikiaisiais rezultatais. Kaip matote iš šios dienos paskelbimo apie vajeaus eigą, pradžioje vajeaus nustatytą sumą jau pasiekta. Deja, perkraustymas lėšuos gerokai daugiau, negu šerininų suvažiavime buvo numatyta, negu penkis tūkstančius dolerių. Todėl pradžioje vajeaus nustatytai sumai reikalingas didelis kauptas. Dar kartą prašome visus darbininkškos spaudos rėmėjus, visus "Laisvės" skaitytojus ir prietelius, dar šias kelias paskutines vajeaus dienas smarkiausiai pasidaryti. Kurie dar nesate aukoję, tuoj atlikite savo pareigą. O kurie jau aukojote, gal dar galėtumėt savo dovana padidinti. Nuširdžiai prašome.

Galutinius ir pilnus vajeaus rezultatus paskelbsime tiksliai po didžiojo spaudos pikniko, kuris įvyks Montelloje liepos 4 ir 5 dienomis. Iš anksto galime pasakyti, jog tais rezultatais tikrai galės pasididžiuoti visa Amerikos lietuvių pažangioji visuomenė.

Birželio 14 d. įvyko piknikas Baltimorėje. Ten dalyvavo ir brooklyniečiai. Iš ten A. Bimba pridavė aukų \$237.00. Aukojė:

Antanina Zambusevičienė, Reading, Pa. ... \$30.00  
K. Zambusevičius, Reading, Pa. .... 26.00  
K. Zambusevičius, Reading, Pa. .... 25.00  
(Prietelių Klubu duoklės) ..... 25.00  
Antanas Zaly, Philadelphia, Pa. .... 20.00  
K. Romikaitis, Reading, Pa. .... 11.00  
(Tąsa 6-ame pusl.)

## Keturi užsienio ministrai atnaujinis konferencija

Geneva. — Anglijos, Prancūzijos, Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų užsienio ministrai pertraukė konferenciją. Ji tęsėsi per 41 dieną.

Tarybų Sąjunga ir Vakarai savo pareiškimuose sakė, kad laike konferencijos daugiau išaiškėjo abiejų pusių pozicija ir padarytas žingsnis link susitarimo.

Keturi užsienio ministrai susitarė pertraukti konferenciją, kad vyktų į savo šalis pasitarti su valdžiomis ir sugrįžus į Ginevą liepos 13 dieną atnaujinti konferenciją.

Derybose iš abiejų pusių yra padaryta nusileidimų.

## Vėliausios žinios

New Yorkas. — Anglijos "jet" lėktuvus nusileidamas N. Y International orlaikyje atsimušė į tvorą, bet 43 žmonės jame išliko sveiki.

Durnab. — Pietinėje Afrikoje virš 40,000 žmonių, daugiausia moterų, demonstravo prieš baltųjų terorą. Virš 500 kareivių ir policininkų žiauriai užpuolė, šaudė ir mušė demonstrantus.

Londonas. — Streikuoją 100,000 spaustuvių. Sulaukė 85 dienraščius ir virš 1,000 savaitraščių.

Washingtonas. — Senatas dauguma balsų atmetė L. L. Strausso kandidatūrą į Prekybos sekretoriaus vietą. Tai smūgis Eisenhowerio politikai.

## Karinis laivynas reikalauja dar daugiau pinigų

New Yorkas. — Karinio laivyno naujasis sekretorius William Franke kalbėjo Astor viešbutyje, kur buvo susirinkę 600 turčių, karininkų ir Amerikos diplomatų.

Jis labai apgailestavo, kad Kongresas "nuskriaudė" karinį laivyną ir laivynui suteikė 82-mis milijonais mažiau pinigų, kaip prezidentas Eisenhoweris siūlė. Jis skundėsi, kad sulaukta statyba lėktuvnešio su atomine jėga, kurio pastatymui reikalinga \$260,000,000.

Franke pasakojo, kad dabar karinis laivynas turi

keturiolika pirmos rūšies lėktuvnešių, jų tarpe ir milžiną po 60,000 tonų įtalpos, bet jis sakė, kad kiti jau "paseno".

Laivyno sekretorius įpadinges kėlė admirolą Rickoverį, vieną iš kraštutinių atominio karo šalininkų.

Franke didžiavosi, kad jau ant vandens nuleistas naujas submarinas "George Washington", kurio pastatymas atsiėjo \$100,000,000. Šis submarinas paruoštas saudyti "Polaris" raketomis, kurios, būk, galinčios siekti už 1,500 mylių tolį. Franke sakė, kad tokių submarinų dar statoma apie 15.

## Komunistas laimėjo nedarbo apdraudą

Albany. — The State Supreme Court's Appellate skyrius vienbalsiai nutarė, kad valstijos Nedarbo Apdraudos Fondas turi mokėti Komunistų partijos narių nedarbo apdraudą.

Per 20 metų valstija gavo iš Komunistų partijos mokesčius į tą fondą už William Albertsoną. Bet kada jis tapęs bedarbiu pareikalavo apdraudos, tai fondo viršininkai atsisakė mokėti.

Teismas patvarkė, kad nedarbo apdraudos viršininkai neturi teisės sulaikyti bedarbiui komunistui apdraudos, nes į fondą buvo mokama, kaip ir iš kitų darbaviečių.

## Dar apie Amerikos parodą Maskvoje

Washingtonas. — Liepos pradžioje, Maskvoje, Sokolnikų Parke, atsidaro Jungtinių Valstijų paroda, kuri tęsis iki rugsėjo 5 dienos. Jungtinės Valstijos stengiasi parodyti Tarybų Sąjungos žmonėms, kaip amerikiečiai gyvena.

Parodoje bus viskas, kas tik gyvenime vartojama nuo paprastos sagos iki gyvenimo namų.

Jau dabar parinko 80 amerikiečių, kurie moka gerai rusų kalbą, jie parodoje aiškins lankytojams apie eksponatus. Visi jie yra arba bus gerai supažindinti su Amerikos ir Tarybų Sąjungos gyvenimo sąlygomis.

Washingtonas. — Viceprezidentas Niksonas, kada bus Maskvoje, jis vyks ir į Sibiro miestus pasižiūrėti.

Brooklyn, Maine. — Policija areštavo 19-kos metų B. Grandą. Kada iš bažnyčios išėjo 17-kos metų mergina Nora Staples, jis ją verstinau buvo įsivilkęs į savo automobilį.

## Jankaus šeima jau gyvena Australijoje

Adelaide, Australija. — Stasys Jankus su savo šeima gyvena šioje apylinkėje. Jankus protestuodamas prieš Jungtinių Valstijų valdžios kišimąsi į kvičių auginimą pardavė savo farmą Michigan valstijoje ir atvažiavo gyventi į Australiją.

Jis spaudos atstovui sakė: "Gyvensiu čionai, nes aš jaučiu, kad Australijos valdžia protingiau elgiasi, čia yra daugiau laisvės ir asmuo turi daugiau teisių".

## SOSTINĖJE PIKIETAS DEL KIAUSINIŲ KAINŲ

Washingtonas. — Apie 400 žmonių iš rytinių valstijų pikietavo Agrikultūros departamentą protestuodami prieš žemas kiaušinių ir vištų kainas. Farmeriai sakė, kad kainos taip žemos, jog jiems vištų užlaikymas tik nuostolius neša.

## INDIJOJE REAKCIJOS ELEMENTAI DŪKSTA

Trivandrum, Indija. — Reakciniai elementai suruošė provokacinius užpuolimus "kampanijoje prieš komunistus". Šeši žmonės užmušti. Kerala provincijos policija areštavo apie 450 kurstytojų.

Kerala provincijoje jau virš dveji metai gyvuoja komunistų vyriausybė. Reakciniai elementai provokacijų pagalba nori ją nuversti.

Madridas. — Ispanijos fašistai sakė, kad generalinis darbininkų streikas nepavyko. Buvo suareštuota 150 nuziūrimų žmonių.

Tulsa, Okla. — American Airlines įrengė naują orlaikį. Jo įrengimas atsiėjo \$20,000,000.

Kairas. — Egiptiečiai sulaukė Suez kanale Libijos laivą "Nord", kuris vežė metalą Izraeliui.

# LAISVE

LITHUANIAN  
SEMI-WEEKLY

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.  
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 10, N. Y.  
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,  
under the Act of March 3, 1879.  
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

## SUBSCRIPTION RATES

|                               |                       |                             |         |
|-------------------------------|-----------------------|-----------------------------|---------|
| United States, per year ..... | \$9.00                | Canada and Brazil, per year | \$10.00 |
| United States, per 6 months   | \$5.00                | Canada and Brazil, 6 months | \$5.50  |
| Queens Co. ....               | \$10.00 per year      | Foreign countries, per year | \$12.00 |
| Queens Co. ....               | \$5.50 per six months | Foreign countries, 6 months | \$6.50  |

## Riaušės Keraloje

KERALA VALSTYBĖLĖJE, kuri yra Indijos dalimi, komunistų priešai sudarė bendrą frontą ir pradėjo organizuotas riaušes prieš dabartinę vyriausybę. Keralos vyriausybė, kaip žinia, sudaro komunistai. Ji buvo išrinkta demokratinio būdu, vadinas, nieks negali priimti, kad ji sukurtą revoliucijos pagalba.

Bet štai, kas ten dabar darosi: Indijos Kongreso šalininkai, social-demokratai, klerikalai ir kitokie reaciniai elementai sudarė "bendrą frontą", pradėjo riaušes ir siekiasi jėga nuversti valdžią, kurią parlamentas pastatė!

Riaušėse jau žuvo keliolika asmenų. Vyriausybė pasakė riaušėninkams: ji nesitrauks, bet kovos su visais, kurie jėga nori ją nuversti!

Keraloje yra nemaža privatinų mokyklų—jų tarpe katalikų kontroliuojamų. Bet tos mokyklos užlaikomos valdžios pinigais. Na, tai valdžia ir pasiryžo pravesti mokyklose tam tikras reformas, suliberalinti, sumoderinti jas. Jeigu vyriausybė mokykloms užlaikyti duoda pinigų, tai ji turi teisę ir jas pridaboti, kontroliuoti!

Prieš tai sukilo katalikų klerikalai ir kitų sektų vadovai. Jie pradėjo šaukti žmones, kad keltų riaušes, kad jėga nuverstų valdžią!

Vyriausybė sako, kad riaušių kėlėjai apsimalšins ir šalyje vėl bus ramybė.

## Argentinoje neramu

GAUNAMOSIOS iš Argentinos žinios skelbia, kad vargiai begu dabartinė tos šalies valdžia, kuriai vadovauja prezidentas Frondizi, ilgai išsilaikys.

Pasirodo, armijoje ir laivyne vyksta didelis bruzdymas prieš Frondizį.

## Pavojingi užmojai

JAV KONGRESE, senate ir žemesniajame atstovų būte, yra eilė blogų bilių (sumanymų), nukreiptų prieš civilines žmonių teises ir laisves Amerikoje. Tie bilių sugalvoti po to, kai prieš kiek laiko Aukščiausias Teismas buvo padaręs gerų, žmonių laisvės atžvilgiu, nuosprendžių.

Reakcionieriams ypatingai nepatiko nuosprendis Nelsono byloje. Steve Nelson buvo nuteistas kalėjimui Pennsylvanijos valstijoje, pasiremiant anti-subversyviu įstatymu; po to jis buvo teisiamas ir nuteistas kalėti federaliniame teisme, pasiremiant Smitho įstatymu.

Aukščiausias Teismas tarė: negalime žmogaus teisę už tą patį nusizengimą valstijiniame ir federaliniame teisme. Tuo būdu teismas anulavo Nelsono nuteisimą, padarytą Pennsylvanijos teisme.

Dėl to reakcionieriai pradėjo labai siusti. Girdi, tai valstijinių teisių pažeidimas! Ir jie pasiryžo tas "teises" valstijoms grąžinti. Sugalvota eilė sumanymų,—pateikti jie Kongresui ir norima padaryti įstatymais. O jei reakcionieriams pavyks, tuomet valstijos galės palaikyti savo anti-subversyvių įstatymus ir pagal juos teisai, kalinti žmones.

Kai kurie manė, kad tų sumanymų paveiktas, Aukščiausias Teismas šių metų birželio 8 d. ir paskelbė savo sprendimus—Uphaus ir Barenblatto bylose — tinkamus reakcionieriams. Dešinieji teisėjai, sakoma, ryžosi užgerti reakciją, todėl jie — penki prieš keturis — nutarė kad Uphaus turi eiti į kalėjimą, kad jis nusizengė New Hampshire valstijos įstatymui, atsisakydamas išduoti pavardes žmonių, dalyvavusių sambūryje, nukreiptame už taiką.

Tūli manė, kad po šių Aukščiausio Teismo sprendimų, reakcionieriai Kongrese apsimalšins. Bet viskas rodo, kad jie neapsimalšino. Jie "darbuojasi" kiek drūti, kad tie įstatymai būtų pravesti.

Ypač pietinių valstijų rasistai labai stoja už naujų įstatymų, varžančių žmonių teises, pravedimą. Jie, kaip sako tūli žmonės, taip galvoja: suteiksime valstijoms pilną teisę leisti įstatymus, nukreiptus prieš subversyvius, prieš anti-valstybinius elementus. Tokiais įstatymais "apsisavos" ypatingai pietinės valstijos. Tada kiekvieną, kuris tik stos už integraciją mokyklose, areštuosime, apskelbsime subversyviu ir talpinsiame į kalėjimą; federaliniai teismai tuomet negalės prieš mus kibti.

Pietinių valstijų žmonės—negrų veikėjai ir baltieji,—stoja už integraciją mokyklose, dabar ėmė smarkiai veikti, kovoti prieš reakcionierių pasimojimus Kongrese.

Visi amerikiečiai, nepaisant, kur jie begyventų, privalo sakyti savo kongresmanams ir senatoriams, kad balsuotų prieš sumanymus, varžančius Amerikos žmonių laisves ir teises!

Joe McCarthy mirė, bet jo pasekėjų yra ir Kongrese ir visur, na, ir jie pašėlusiai veikia, kad galėtų paruošti kelią fašizmui. Liaudis, darbo žmonės privalo prieš tai įvoti.

Unijistai darbininkai, atsiminkite, kad, jei reakcionierių sumanymai Kongrese praeis, tai bus užduotas skaudus smūgis ir unijiniam judėjimui!

# KAS KĄ RAŠO IR SAKO

## KLERIKALŲ MURZIAI MURZINASI

Nei iš šio nei iš to Čikagos marijonų laikraštis pradėjo pulti amerikietį rašytoją Filipą Bonoskį - Baranauską, kuris neseniai dalyvavo Tarybų Sąjungos rašytojų 3-čiajame suvažiavime, o po to vizitavo Lietuvą. Kodėl klerikalams už dantų užkliuvo Bonoskis, nežinome, bet Drauge (birž. 16 d.) randame tokių dalykų:

Maskva įsakė sakyti, kad didžiausias Amerikos rašytojas yra Bonoskis, Maskva negali klysti, taigi Mieželaitis ir kiti skelbia spaudoje, kad Bonoskis yra didžiausias Amerikoje. O todėl didžiausias, kad Kremliaus linkui žiūri. Taigi Lietuvoje Hemmingway, Steinbeck, Buck, Huxley, Faulkner yra mažesni. Juokius krestī galima, bet ne tikius, kurie klaidina visuomenę.

Klerikalų rašeiva pats daro juokius iš savęs ir iš to laikraščio, kuriame telpa jo plepalai.

Tas pats rašeiva galvoja taip: jeigu jau pasiryžau niekinti vieną, tai reikia niekinti ir visą eilę rašytojų, kurie man nepatinka. Na, tai jis ir pila, maišydamas marijoniškų barščius su jezuitiškais kopūstais ir padarydamas iš jų tikrą jovą. Tik paskaitykite, kaip Draugo peckelis klajoja:

Tiesa rašo, kaip Maskvoje Mieželaitis, Venclova, Reimeris ir Lankutis šokinėjo apie tariamą genijų. Mieželaitis, kuris už savo piktus darbus išnešė kudašį iš Kauno vos pirmiem sūviams 1941 m. birželį nuaidėjus, irgi yra labai negabus. Į pirmininkus buvo paskirtas, arba jeigu norit galima pasakyti bolševikiškai išrinktas, todėl, kad buvo sovietinės armijos. Talento labai jau skurdus ir ribotas. Jis maždaug Seno Vinco ir Lino Valbasio lygio, tik, žinoma, mokyteshis. Amerikietišku mastu matuojant, Bonoski yra maždaug pastarųjų lygio. Venclova jau daug didesnis genijus, gi Baltūsiai jau visa galva ši Amerikos tariamą didžiausią rašytoją praso ka. Taigi, tikras Rojus Mizara amerikietiškam pasauliui, tačiau Maskva įsakė, kad Rojus Mizara didelis, jis didelis, Maskva įsakė, kad turi būti didelis Bonoskis, jis ir yra didelis. Lietuviai rašytojai tupinėjo apie šį "genijų," o kodėl tupinėjo, todėl, kad liepė...

### Ką sakė Mieželaitis

Citatą padavėme ilgesne, kad parodytume skaitytojui, kaip klerikalų spaudos bendradarbiai tiesiog sukvalavojo. Maskva jiems rodosi ir darbuose ir sapnuose. Bet jei kas nors to rašėšvos paklaustų, kada ir kur Maskva įsakė, kad F. Bonoskis ar R. Mizara — "dideli," tai jis parodyti negalėtų.

Klerikalų laikraštis, kaip jau nurodėme, parašė, būk Mieželaitis skelbia, kad Bonoskis yra didžiausias Amerikoje. Pažiūrėkime gi, ką iš tikrųjų Mieželaitis sakė, kviesdamas F. Bonoskį atvykti į Lietuvą.

Poetas E. Mieželaitis, pasiprašęs balso tarybinių rašytojų suvažiavime Kremliuje, atsisotojo tribunon ir kalbėjo:

Brangūs draugai! Mums, Lietuvos delegatams - rašytojams, turi didelės reikšmės toks faktas: atvykęs į suvažiavimą kaip svečias pažangus Amerikos rašytojas Fili-

pas Bonoskis savo kilmę yra lietuvis. Suprantama, kad jo atvykimas sukėlė mums kai kurių minčių, privertė apie kai ką susimąstyti. Ir teatleidžia man suvažiavimo delegatai, kad aš negaliu nepasidalinti šiomis mintimis.

Mes, lietuviai, kukli darbštė, bet nedidelė tauta, o pavergėjų ir priešų, kurie iš visų jėgų stengėsi šią tautą nukurdinti, nuslopinti, užgauti arba net visiškai nušluoti nuo žemės paviršiaus, — mes turėjome gana daug. Ne iš gero gyvenimo lietuviams dažnokai tekdavo karti dalia gimti ne savo tėvų žemėje, o svetur, už jūrų-marių. Argi mes galime nesididžiuoti, kad mūsų tautos nepavyko pavergti, kad ji sukūrė savo istoriją, ekonomiką, kultūrą, kad ji išlaikė gausias demokratines realistes literatūros tradicijas, nesuskaičiuojamus ir neįkainuojamus dainų lobynus?

Pažymėjęs, jog Amerikoje yra besivadinančių lietuvių reakcionierių, kurie visai lietuvų tautą šmeižia, Mieželaitis sakė:

Kad ir ką mes bedarytume gero,—iš visko šie ponai juokiasi ir tyčiojasi, viską mėgina pažeminti. Aš neliesiu kitų gyvenimo sričių, paliesiu literatūrą. Čia dalyvaujantis kolega neleis man jūsų suklaidinti, jis tegali patvirtinti, kaip šlykščiai šie reakciniai veikėjai elgėsi Vengrijos įvykių metu. Lietuvos buržuaziniai nacionalistai užsienyje, puoselėję svajonę apie ideologinę infiltraciją, visai juodino mūsų literatūros laimėjimus, šmeižtu, šantažu, grasiomis ir dvasiniu teroru mėgino sukelti mūsų rašytojų tarpe sumišimą, pasėti juose piktą abejonių sėklą. Mūsų rašytojų garbei tenka pasakyti, kad jie tvirtai ir ryžtingai išlaikė šį idejinį išmėginimą. Ką gi, atskalūnams, užjūrio reakcijos pakalikams, neliko nieko kito, kaip susitaikyti su mintimi, kad švietisios socializmo idėjos įsisunkė į mūsų kūną ir kraują. Ir jau niekas nebeįstengs mūsų pasukti atgal. Bergždžios patarantos.

Mes gerai žinome, kad mes dar turime nemažą priešų. Bet, laimė, draugų turime dar daugiau. Ir tai svarbiausia. Rusai, ukrainiečiai, baltarusiai, gruzinai, latviai—štai mūsų bičiuliai, štai tai galia, kuria mes tikime!

Turime mes puikių bičiulių visame pasaulyje, jie visa širdimi yra su lietuvių tauta, kuriančia naują gyvenimą. Iš šios tribūnos aš norėčiau pakviesti kolegą Filipą Bonoskį paviesti savo tėvų žemėje. (Plojimai.)

Tegul jis savo akimis pamato, kaip neatpažįstamai pasikeitė Tarybų valdžios metais mūsų liaudies gyvenimas. Tegul sugrįžęs jis apie tai pasakoją Amerikoje. Manau, ten atsisras žmonių, kurie juo patikės. Ir melas, kurį skleidžia apie mus saujelė reakcinių emigrantų, kada nors bus išklaidytas kaip dulkės.

Taigi skaitytojas mato, kad Mieželaitis, viešai, iš rašytojų suvažiavimo tribūnos, kviesdamas F. Bonoskį aplankyti Lietuvą, niekur neradino jo didžiausiu bei genijum. Jis jį vadino "pažangiu Amerikos rašytoju," arba "kolega." Šie faktai dar kartą parodo, kaip kunigų spauda biauariai iškraipo faktus, kaip ji nesiskaito su jokių padorumu. Melas — tos spaudos principas.

Kodėl jie puola Bonoskį?

Suprantame, kodėl klerikalai puola R. Mizarą. Pastarasis jiems ne kartą yra užsistojęs ant korno. Bet

kodėl jie puola F. Bonoskį?!

F. Bonoskis—pirmas Amerikos lietuvių kilmės žmogus, sukūręs anglų kalba stambų romaną "Burn-ing Valley." Šis romanas jau išverstas į vokiečių, kinų, lenkų ir lietuvių kalbas. Galimas daiktas, kad jis bus išverstas ir į rusų kalbą. Bonoskio romanas liečia Amerikos lietuvių gyvenimą.

Vadinasi, padorus lietuvis, nežiūrint, kur jis begyventų, turėtų džiaugtis, didžiulis, kad jo kilmės žmogus tai sukūrė. Jis turėtų gerbti F. Bonoskį, jauną talentingą vyrą. Bet ne klerikalai!

F. Bonoskis nėra genijus, nėra didžiausias Amerikos rašytojas. Bet niekas negali užgincyti, kad jis tokiuo kada nors negalėtų būti. O jeigu taip būtų, tuomet mariononai dabar išspiautas seiles turės atgal praryti.

## GARSUS ANGLŲ AKTORIUS

Vilniaus "Tiesoje" skaitome:

Londono "Old Vik" teatras garsėja įžymaus anglų dramaturgo Sekspyro dramų pastatymais. Stipriausiu šio teatro kūrybinių jėgų tarpe lietuvis aktorius Lawrence Harvy (Ladas Skiknė). Šio įžymaus anglų teatro aktoriaus vaidybą labai aukštai vertina užsienio spauda. "Tai tikra žvaigždė pavydėtinoje aukštumoje," — rašoma apie jį užsienio laikraščiuose.

Ladas Skiknė 1934 metais, dar būdamas šešerių metų vaikas, paliko kartą su tėvais gimtąjį kraštą. Jo tėvas lietuvis Boris Skiknė. Motinos mergaitinė pavardė Elė Zotnikaitė. Iš buržuazinės Lietuvos, gimtojo Joniškių jie emigravo į Pietų Afriką. Iš čia L. Skiknė pakliuvo į Angliją. Čia jis ėmė studijuoti teatrinių menų. Filmų ir teatro pasauliui 1947 metais jis pasirinko kitą Lorenzo Harvio pavardę.

Ladas Skiknė menkai prisimena Lietuvą, bet domisi ja ir savo gimtuoju miestu — Joniškiu.

## Kubos respublika jau atmetė protestą

Havana. — Kubos respublikos vyriausybė atmetė Jungtinių Valstijų valdžios reikalavimą, kad amerikiečiams tuojau būtų užmokėta milijonai dolerių už žemę.

Kaip jau žinoma, Kuba atima nuo svetimsalių žemė. Amerikos cukraus gamybos kapitalistai valdo Kuboje 1,663,000 akrų plotą žemės, kur auginamos cukrinės nendrės.

Kubos vyriausybė sutinka svetimsaliams duoti bonusus, mokėti po keturis ir pusę procento palukanų ir už 20-ties metų išpirkti juos Kubos pinigais. Bet Jungtinių Valstijų valdžia reikalauja dabar už žemę užmokėti ir ne Kubos, bet JAV doleriais.

## VĖL SUMAZINS TRAUKINIŲ KIEKĮ

Trenton, N. J. — Delaware, Lackawanna ir Western geležinkelio kompanija pranešė valdžiai, kad vėl sumažins traukinių kursą, sumazinti 20 traukinių skaičių. Kompanijai per parą tarpe Dover-Gladstone, S. Orange-Hoboken miestų.

# NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA 1959 METAIS

Prieš 183 metus Filadelfijos mieste susirinko grupė vyrų. Karas tarp Amerikos kolonistų ir Britų Imperijos jau buvo prasidėjęs, ir šie Kontinentinio Kongreso vyrai susirinko nutarti, kad šis karas turėtų būti vedamas dėl nepriklausomybės.

Jų nutarimas neužilgo pavirto tikrove. 1776 metų liepos mėn. 4 d. jie priėmė dokumentą, kuris istorijoje yra žinomas kaip Nepriklausomybės Deklaracija. Tokiu būdu jie sukėlė žmonėse laisvės ir nepriklausomybės siekimo dvasią. Tuo metu tačiau sąlygos pasiekė tą nepriklausomybę buvo nepavydėtinos.

Žinios apie kovas, pasiekusios Filadelfijoje sukilusių kolonistų lyderius, buvo labai liūdnos. Tik prieš keletą dienų Jurgio Vašingtono vadovaujama nualinta kariuomenė Long Islande turėjo pakelti dar keletą pralaimėjimų. Be to, tik ką buvo gauta žinia, kad New Yorko miestas yra puolamas. Tai buvo laikai, kaip kad Tom Paine išsireiškė, per kuriuos žmonių sielos buvo mėginamos. Tai buvo laikai, kai "vasaros kareiviai" dezertavo kovą dėl Amerikos.

Nežiūrint to, šie sukilusių vadai, nors viskas atrodė paprasta, suformulavo tokius žodžius, kuriuos žmonės per šimtmečius kartotų ir prieš kuriuos tironi-

jos subyrėtų.

Nepriklausomybės Deklaraciją yra pažymėta: "Mes laikome šias tiesas savaime suprantamas, kad žmonės yra sukurti lygiai, kad jiems Kūrėjo yra duotos tam tikros nedalomos teisės, tarp kurių yra gyvenimas, laisvė ir laimės siekimas... kad, jei bet kuri valdžios forma šias teises žlugdo, žmonės turi teisę ją pakeisti arba sunaikinti."

Užtikrinę žmogaus, kaip Dievo kūrinio, svarbą ir jo teises bei pareiškė savo pasipiktinimą svetimo despoto dominavimu, 1776 metų vyrai paskelbė, kad "Šios Susijungusios Kolonijos turi būti laisvos ir nepriklausomos valstybės." Šios deklaracijos gale jie pareiškė: "Mes vieni kitam pažadame savo gyvenimus, turtus ir šventą garbę."

Rašydamas savo žmonai, John Adams, vienas iš Nepriklausomybės Deklaracijos signatarų, vėliau tapęs antruoju Amerikos prezidentu, išreiškė savo norą, kad Nepriklausomybės Diena "turėtų būti švenčiama visų sekančių generacijų, kaip didžioji metinė šventė. Ji turėtų būti iškilmingai atžymėta su paradais, teatrais, žaidimais ir sportu, varpais, raketomis ir iluminacijomis nuo vieno kontinento galo iki kito — nuo dabar ir visada ateityje."

American Council

## O. Balzakas

O. Balzakas gimė 1799 m. gegužės 20 d. Ture, valdi-ninko šeimoje. Tėvų pagėdavimu baigęs teisės mokslus, Balzakas dirbo notaru. 1820 m. pasirodo pirmoji Balzako klasikinio stiliaus tragedija "Kromvelis". Po jos per 5-tą metų išėjo dar apie 40 lengvo turinio romanų, kurie rašytojo neįtraukė iš materialinio skurdo. Nusivylęs rašytojo profesija, Balzakas įsteigia spaustuve, kurioje ima spausdinti pigų serijinių prancūzų klasikų raštų leidinį. Tačiau ši jo spaustuve greit bankrutavo. Po šios nesėkmės Balzakas metasi į komerciją — įsigyja popieriaus gamybos įmonę. Bet ir čia nesėkmė sekė nesėkmę.

Po to Balzakas vėl grįžta į literatūros barą. Jis susilaukia visuomenės pripažinimo, vaizduodamas tuometinį Prancūzijos gyvenimą — šalies, kurioje 1790 m. revoliucija paaštrino prieštaravimus tarp liaudies ir feodalų, kur kapitalo kova prieš atgyvenusių aristokratiją įgavo ypatingai aštrų charakterį.

Didelę reikšmę Balzako išgarsėjimui turėjo 1829 m. pasirodęs romanas "Sua-nai", kuriame rašytojas kaip tik ir atskleidė senojo, feodalinio pasaulio susidurimą su naujuoju — kapitalistiniu. Pasirodžius šiam romanui, Balzakas galutinai pasisvėnčia literatūrai. 1834 m. rašytojas sumano sukurti 143 romanų ciklą, pavadinant juos "Žmogiškąja komedija". Tačiau iki mirties savo sumanymo įgyvendinti nespėjo — sukūrė tik 97 kūrinus.

Patys žymnausi iš jų yra šie: "Gobsekas", "Eugenija ir Grandė", "Tėvas Gorijo",

"Cezaris Birotas", "Praras-gužės iliuzijos", "Valstiečiai", "Kurčių spindesys" ir t.t.t.

"Žmogiškoji komedija", tai grandiozinė nacionalinė epopėja, kuri nuo pradžios iki galo persunkta kaltinimais prieš buržuazinę vi-suomenę. Engelsas rašė, kad iš prancūzų visuomenės istorijos Balzako skurtoje "Žmogiškojoje komedijoje" jis "netgi ekonominių detalių atžvilgiu sužinęs daugiau... negu iš knygų visų specialistų — istorikų, ekonomistų, šio laikotarpio statistikų, paimtų drauge".

Ir tikrai, Balzako kritikos gilumas ir principingumas leidžia skaitytojui su-prasti visą buržuazinės vi-suomenės prieštaringumą.

Sunkus darbas, kova už duoną, senų skolų apmokėjimo rūpesčiai anksti pakir-to Balzako sveikatą. Rašytojas mirė 1850 m. rugpjūčio 18 d.

V. R.

## KUN. BILLY GRAHAM LANKĖSI MASKVOJE

Maskva. — Amerikoje pagarsėjęs evangelistų-biblijų kunigas Billy Graham lankėsi Maskvoje. Čionai yra baptistų bažnyčia, kurioje "dievui tarnauja" kunigas V. Karevas. Billy Graham šioje bažnyčioje sakė pamokslą.

## T. SAJUNGA RUŠIA NAUJĄ SPUTNIKĄ

Maskva. — Anastazas Mikojanas sako, kad didysis Tarybų Sąjungos "Sput-nikas III", kuris jau antri metai skraidė aplinkui žeme, dar išsilaikys iki rudens. Tada tarybiniai moks-lininkai iššaus į erdvę naują dar didesnį sputniką.

# IV AIRUMAI

## Žuvis --- "Goldfish"

Aukšinės žuvytės pasklido iš Kinijos. Nuo gilių senovės jos veisėsi Kinijos ežeruose ir upėse. Prieš daugelį šimtų metų jos kinams žinomos.

Japonijoje vėliau, prieš 400 metų, pradėjo veisti aukšinės žuvytės.

I Europą jos buvo atgabentos prieš 200 metų. Sakoma, kad Francūzijos karalius Louis XV-tas nupirko jų ir padovanojo savo meilužei Pampadour.

Aukšinių žuvyčių yra daugelio rūšių. Nuo pusės colio yra iki pėdos ilgio.

## Saldainių istorija

Visi dabar žinome saldinius, vieni jų valgomie daigiau, kiti mažiau. Kiekvienais metais Jungtinės Valstijos pagamina apie 2,500,000,000 svarų saldinių, tai proporcingai po 15 svarų kiekvienam gyventojui.

Dabar pasaulyje gaminama virš 2,000 įvairiausių rūšių saldinių.

Saldiniai žmonėms žinomi per tūkstančius metų, bet senovėje jie buvo gaminami iš saldžių vaisių. Prieš kelis tūkstančius metų egiptiečiai juos gamino iš datulių, kitur buvo gaminami iš figų, persikų ir kitų vaisių. Kad jie būtų saldūs, tai padėdavo medaus arba saldžių syvų.

Dabartiniai saldiniai fabrikiniu būdu pradėti ga-

minti tik prieš 250 metų, sakoma, pirmiausia Francūzijoje.

## Sviestas

Sviestas labai senas žmonių maistas. Kaip pradėjo jį pasigaminti, yra daug pavyzdžių. Faktas tas, kad jis pirmiausia pagamintas Indijoje, dar prieš 2,000 metų prieš mūsų erą.

Daugiausia proporciniai kiekvienas žmogus sviesto suvalgo Kanadoje, būtent po 30 svarų per metus. Jungtinės Valstijos sviesto suvalgo po 16 svarų per metus ant kiekvieno gyventoją.

## Kinai pirmieji pagamino cukrų

Pasaulyje yra virš 100 įvairių saldžių augmenų — tai žolės, vaisiai, daržovės bei medžiai.

Prieš daugelį tūkstančių metų cukrų pradėjo gaminti kiniečiai. Pirm dabartinio metų skaičiavimo jis buvo gaminamas ir Indijoje. Europos žmonės pirmiausia cukraus paragavo prieš 800 metų, kai jo parvežė kryžiuočiai iš arabų šalių.

Dabar cukrų gamina iš cukrinių mendlų, runkelių, kukurūzų ir kitų saldžių augmenų. Jungtinės Valstijos ant kiekvieno žmogaus per metus suvalgo apie 100 svarų cukraus.

## Anglis --- labai sena medžiaga

Anglis — labai sena gamtos dovana. Mokslininkai mano, kad Pennsylvanijos valstijoje kietoji anglis pradėjo formuotis prieš 250,000,000 metų.

Anglis susidarė iš senais laikais augusių medžių, žolių ir kitokių augmenų. Bet, kad tos medžiagos pavirstų į anglį, tai reikėjo labai daug laiko. Žemė per tą laiką turėjo visokių pasikeitimų.

## Plytos jau seniai žmonių gaminamos

Gilioje senovėje žmonės jau išmoko pasigaminti plytas. Prieš apie 4,000 metų kiniečiai, vėliau graikai ir romėnai jau pasigaminavo molines plytas.

Bet jas gamindavo paprastai rankomis. Net ir Jungtinės Valstijos pirmoji mašina plytų gaminiui buvo padaryta tik 1880 metais.

## LABAI DIDELI AUDRŲ NUOSTOLIAI

Miami, Fla. — Didelė audra, 60 mylių smarkumo vėjas ir lietus šiam miestui padarė apie \$5,000,000 nuostolių. Virš 100 žmonių sužeista, apie 100 biznio ir 600 gyvenamųjų namų nukentėjo. Per vieną parą lietus iškrito apie septyni coliai.

Lanark, Canada. — Gaisras sunaikino beveik pusę šio miestelio. Nuostoliai siekia \$2,000,000.

## Simfoninės muzikos klausytojams

Suprasti ir pamilti simfoninę muziką nėra jau toks lengvas dalykas. Įprasti klausyti ir suprasti simfoninės muzikos kūrinius tam reikalui reikia pasiruošimo: žinoti kūrinių trumpą turinį, pažinti kompozitoriaus gyvenimą, to kūrinių sukūrimo istoriją ir t. p. Be to, simfoninius kūrinius reikia pradėti klausyti nuo pačių populiariausių to žanro kūrinių, o paskui palaipsniui pereikiant prie labiau, muzikinės kalbos atžvilgiu, sudėtingesnių kūrinių. Šiame skyrelyje sistematiškai bus pateikiamos žinios apie populiarius šio žanro kūrinius, kūrinių kompozitorius, veikalo sukūrimo istoriją, turinys. Tas viskas žymiai palengvins klausytojams suprasti kūrinių muziką bei jo turinį.

Šiandieną spausdiname medžiagą apie *Franco Šuberto "Nebaigtąją simfoniją"*

Fr. Šubertas (1797-1828) — vienas iš labiausiai populiarių vokiečių kompozitorių — romantikų. Savo paprastumu, nuosirdumu, nepaprastu poetišku ryškiu vaizdingumu, Šuberto muzika užkariavo simfoninės muzikos klausytojų pažinimą ir meilę. Jo muzika persunkta dainų melodijomis, laudies kūrybos atgarsiais, buitinio žanro intonacijomis ir ritmais. Šuberto kūryba — vokiečių muzikinio romantizmo aušra. Savo muzikoje Šubertas su nepaprastu grožiu

atskleidžia taip mielą lyrinį pergyvenimų pasaulį, paprastų žmonių džiaugsmus ir vargus, šviesų gamtovaizdį ir laudinę poetinę fantaziją. Jo muzika nepaprastai nuosirdi ir melodinga. Pagrindinis Šuberto kūrybos žanras — daina, kurių jis sukūrė suvirš 600. Todėl, neveltui jis ir vadinamas "dainos tėvu". Pats populiariausias Šuberto simfoninės muzikos kūriny — "Nebaigtoji simfonija" yra Šubertinio simfonizmo viršūnė — naujojo, romantiškojo, simfonizmo tipas. Ši simfonija kompozitoriaus buvo sukurta 1822 metais, bet 34 metų laikotarpyje, nuo jos sukūrimo — liko nežinoma. Pirmą kartą ji buvo išpildyta 1856 metais. Pavadinimas "Nebaigtoji" gavo todėl, kad ji išsiskiria nuo įprastinių 4 dalių ciklo ir turi tik 2 dalis (Šuberto rankraščiuose buvo rasta trečiosios dalies pradžių metmenys). Bet simfonijos turinys nepatvirtina šio pavadinimo. Simfonija yra vieningas ir užbaigtas kūrinys. Ji nereikalauja jokio užbaigimo (matomai, kad dėlto Šubertas ir nebeprašė paskutinių 2-ųjų dalių.) Ši simfonija — tai lyrinė poema apie gyvenimą ir jo tikslą, labai tipingas ir ryškus romantinio simfonizmo pavyzdys. Viskas, kas pagrindinai reikalinga joje jau yra parašyta. Pats muzikinių vaizdų charakteris nereikalauja tolesnio problemos sprindimo, Tad,

susipažinkime su šios simfonijos trumpu turiniu.

### I DALIS

Simfonija prasideda niūria melodija, kuri paslaptingai skamba violončelių bosinėse notose. Tai savos rūšies muzikinis epigrafas, koncentruojantis pagrindinį svajingai-eleginį simfonijos charakterį, trumpai išreiškiantis jos vaizdų esmę. Šioje dalyje nėra slepiamo žmogaus pasipriešinimo ir kovos, o tik bevilniškas sielvartas ir kančia. Tai tik atodūsiai ir vaitojimai.

### II DALIS

Ši dalis — lyrinė, svajingai. Skirtingai nuo pirmosios dalies, joje vyrauja šviesūs tonai. Tiesa, ji, kaip ir pirmoji dalis, permerka tyliu liūdesiu. Bet jos "liūdesys yra šviesus" ir nepriveda tiems sielvartingams atodūsiams ir nusivylimams, kuriuos mes girdėjome pirmoje dalyje. Simfonijos herojus čia jau tartum išsilaisvino iš slepiamos vienatvės ilgesio, nuo aistringų nepasitenkimo atodūsių ir surado nusiramimą svajingoje gamtoje, šviesioje ir suitaikomoje lyrikoje, pilname poetinio pasaulio pajautime.

Antrosios dalies muzika — tai kaip ir vidujinis monologas, pasakojantis apie gilios sielos pergyvenimus. Muzika čia mums perduoda subtilių jausmų atspalvius, bet tik panyrius ir svajin-

gus, jausmus žmogaus, tarytum išėjusio iš "sukrėsto gyvenimo", ir užsidariusio savo vidujinio ir lyrinio gamtos pasaulio pasigėrėjimui.

Šuberto "Nebaigtoje simfonijoje" vyrauja svajingi, liūdnūs tonai. Bet, tuo pačiu, joje jaučiama ir didelė gyvenimo meilė, noras pajusti jo džiaugsmą ir grožį, išsilaisvinti nuo viso to, kas žmogų slepia ir veda į kančias ir liūdesį. Tiesa, šubertinis herojus nesuranda kelių šiam išsilaisvinimui, bet jo nepasitenkinimas, puikių gyvenimo pasiekimų ieškojimas, pergyvenimų, nutirdumas, pridūda muzikai gyvenimišką jėgą.

"Nebaigtoji simfonija" — puiki romantinė poema apie banalaus ir "proziško" gyvenimą, nuosirdumą, apie vidinį žmogaus pasaulio grožį, apie paprastų žmonių nuosirdų džiaugsmą, apie puikią gamtą, kurioje žmogus randa savo pergyvenimų atgarsį ir kuri atneša nusiramimą ir apsaugo jį nuo kančių.

Šios gyvenimo pusės, atvaizduotos teisinguose ir tyruose simfonijos vaizduose, jaudina mus ir šiandieną, priverčia dar labiau ir giliau mylėti ir vertinti mūsų socialistinio gyvenimo tikrovę, kurioje pirmą kartą istorijoje tapo galimas pilnas žmogaus asmenybės suklestėjimas, visas jo vidujinio pasaulio turtingumas, jo taurios sielos kokybė, suklestėjimas, apie kurį galėjo tik svajoti kompozitoriai-romantikai.

J. Skirgaila

M. MOZURAITIS

## Kaip atsirado stebuklai

Plintant švietimui ir mokslui, kartu su kitais prietarais nyksta ir vadinamieji stebuklai. Visiškai joms vietos nelieka socializmo šalyse, kur religiniai kaitenka viešpatuojančios padėties, kur pakertamos socialinės religijos šaknys. Tačiau, nors dabar ir nebeįvyksta religinių stebuklų, dvasiškai vis tiek nenori jų atsisakyti. Jie remiasi tuo, kad stebuklų, girdi, būdavo praeityje. Katalikų bažnyčia, nors ir daug kur prisitaikiusi prie naujų mokslo atradimų, negali atsisakyti stebuklų, kurie jos istorijoje yra suvaidinę nemažą vaidmenį. Todėl dar ir dabar bažnyčiose teberodomi "stebuklingi" paveikslai. Jų atsiradimas Lietuvoje turi gana įdomią istoriją.

Krikščionybė mūsų krašte buvo įvesta XIV a. pabaigoje. Tai buvo feodalinė religija, padėjusi baudžiaivai sustiprėti. Praėjus dviem šimtams metų, Lietuvą užplūdo reformacijos banga. Daugelis bažnyčių atsidūrė protestantų bei reformų rankose. Išliepsnojo karštos religinės kovos. Iš katalikų pusės toms kovoms iš pradžių vadovavo vienuoliai dominikonai, vėliau — rūsai, žinomi kaip kryžiaus karų prieš Lietuvą skelbėjai ir inkvizicijos vykdytojai. Jiems nepajęgiant atspirti prieš agantį reformacijos judėjimą, į Lietuvą buvo atkviesti iš užsienio jėzuitai, feodališkos — katalikiškos reakcijos ideologai.

Jėzuitai, norėdami katalikų bažnyčiai atkariauti bajorus ir liaudį, griežėsi visokių priemonių: steigė mokyklas bajorų vaikams katalikiškoje dvasioje auklėti, rengdavo viešus disputus, kurių metu stengėsi kompromituoti reformatus, skverbėsi į didikų reformų šeimą. Be to, jie nevenė ir teroro — organizuodavo kalvinų, pravoslavų bei žydų pogromus. Jėzuitų ordino pastangomis 1610 m. Vilniuje buvo žiauriai nužudytas mokytas italų hukulnistas Lorenzo Lancis, o XVII amžiaus pabaigoje — Kazimieras Lyščinskis, vienas iš talentingiausių ir originaliausių mitytojų bei filosofų feodalinėje Lietuvoje.

Jėzuitų buvo pargabenta ir į Žemaičius. Žemaičių vyskupas Merkelis Giedraitis (1576—1609) juos pirmiausia ikurdo Pakuršėje — Židikuose, Žagarėje ir kitur. Netrukus jėzuitų ordinas savo rezidencijas įkūrė Barstyčiuose, Ketūnuose, Bukantiškėje, Gelgaudiškyje, Kražuose, Viduklėje ir kitur. Kurį laiką jėzuitai šeiminkavo Kražių kolegijoje ir Varnių kunigų seminarijoje, kuri buvo iš Varnių perkelta į Kražius.

Be jėzuitų, po Liublino unijos iš užsienio į Lietuvą buvo atgabenta daugybė kitokių vienuolių, išgautų iš protestantiškų kraštų. Užsienio vienuoliai nuo senų laikų buvo išsiskyrę, žinomi kaip kryžiaus karų prieš Lietuvą skelbėjai ir inkvizicijos vykdytojai. Jiems nepajęgiant atspirti prieš agantį reformacijos judėjimą, į Lietuvą buvo atkviesti iš užsienio jėzuitai, feodališkos — katalikiškos reakcijos ideologai.

Jėzuitai, norėdami katalikų bažnyčiai atkariauti bajorus ir liaudį, griežėsi visokių priemonių: steigė mokyklas bajorų vaikams katalikiškoje dvasioje auklėti, rengdavo viešus disputus, kurių metu stengėsi kompromituoti reformatus, skverbėsi į didikų reformų šeimą. Be to, jie nevenė ir teroro — organizuodavo kalvinų, pravoslavų bei žydų pogromus. Jėzuitų ordino pastangomis 1610 m. Vilniuje buvo žiauriai nužudytas mokytas italų hukulnistas Lorenzo Lancis, o XVII amžiaus pabaigoje — Kazimieras Lyščinskis, vienas iš talentingiausių ir originaliausių mitytojų bei filosofų feodalinėje Lietuvoje.

laudavo iš laudies pakluso bažnytiniam feodalams ir baudžiaivams dvarininkams.

Nuo katalikybės įvedimo Lietuvoje iki XVII a. vidurio, per puse tūkstantį metų, Vilniuje ir kitose Lietuvos vietose buvo nemaža katalikų bažnyčių, bet per tuos keletą šimtmečių neatsirado nė vienos stebuklingos bažnyčios, nė vieno stebuklingo paveikslų. Tačiau vos tik pasirodė jėzuitų ir kiti vienuoliniai ordina, bematant, kaip iš ožio rago, pasipylė stebuklai ir apreiškimai.

Ir taip XVII—XVIII a. feodalinėje Lietuvoje pradėjo garsti savo stebuklingumu Aušros vartai Vilniuje. Už Aušros vartų madonos paveikslas stovėjo vienuolių karmelitų ordinas. Trakuose pagarsėjo Marijos Trakiškės paveikslas "visiems tikriems katalikams saldus ir melingas" — kaip jis apibūdinamas Vilniaus kapitulos aktuose. Marijos Trakiškės paveikslą labiausiai išreklamavo vienuolių benediktinų ordinas ir Trakų benediktinų vienuolynas.

Beveik tuo pačiu metu Žemaičiuose pradėjo eiti kalbos apie Marijos Šilinės paveikslą stebuklus. Jo reklamai daugiausia padirbėjo apskrūs Žemaičių kapitulos kanaanininkas Jurgis Kazakevičius ir vėliau — Tytuvėnų bernardinų vienuolynas.

Maždaug XVII a. viduryje Žemaičių Kalvarijoje madona su kūdikėliu pasidarė "karalienė maloninga" — Kalvarijoje stebuklinga — kaip giedama vienoje religinių giesmių. Už šio stebuklingo paveikslą darba-

vosi dominikonai, o vėliau — "nekalto prasiidėjimo" vienuoliai marijonai ir kazimierietės.

Beveik tuo pačiu metu Kretingoje, Telsiuose ir Tytuvėnuose iškilo stebukladario Antano Paduviečio paveikslai. Tačiau tikrieji Antano Paduviečio stebukladariai buvo Kretingos, Telsių ir Tytuvėnų vienuoliai bernardinai.

Katalikiškosios reakcijos metais Lietuvoje prie daugelio kitų bažnyčių ir vienuolynų atsirado visokių "stebuklingų" paveikslų, kryžių, koplytėlių, relikvių bei kitokių šventųjų palaikų. Taip Tytuvėnų vienuolyno bažnyčioje ilgai niui stebuklingas taponio Bambino paveikslas (itališkai bamba — kūdikėlis). Ant Bambino paveikslu Tytuvėnų bažnyčioje prikabinėta daugiausia votų-apžadų negu pie Antano Paduviečio bei Marijos Angelikosios (pariunkulio) paveikslų.

XVI—XVII a. Vilniuje ir visoje Lietuvoje įsigalėjo princas Kazimiero Jogailaičio garbinimas. Jėzuitų pastangomis Senojoje Žagarėje pradėta garbinti vadinamoji "Žagariškė Barborė". Netoli jėzuitų rezidencijos Židikuose, tarp Tirkšlių ir Žemalės pradėta garbinti Lelačių dvoro koplyčioje palaidoto dvarininko Jono Striepiškos balzamuotą kūną. Žmonės, nežinodami, kad balzamuoti kūnai negenda, laikė juos "šventais" ir pradėjo daryti jiems apžadus bei nešti aukas.

Iš visų "stebuklingų" paveikslų, garbinamų Lietuvoje, baudžiaivos laikais labiausiai išgarsėjo madonos paveikslai Šiluvoje ir Žemaičių Kalvarijoje. Šiluvoje ir Žemaičių Kalvarijoje būdavo laikais ir buržuazijos valdymo metais kasmet sutraukdavo dideles minias

maldausiančių ir šiaip visokių klausyčių vertelgų ir biznierių.

Kuo paaiškinamas šitoks madonos kulto įsigalėjimas Šiluvoje ir Žemaičių Kalvarijoje?

Krikščioniškas madonos kultas atsirado vergovinių ir feodalinų santykių vystymosi išdavoje. Ankstyvoji krikščionybė dar nieko nežinojo apie madonos kultą ir jo nepraaktikavo. Pirmiausias krikščionybės amžiasis Romos imperijoje buvo plačiai paplitęs diev motinos (Mater deorum) kultas. Kai krikščionybė oficialiai buvo paskelbta viešpatuojančia religija visoje Romos imperijoje, bažnyčiai iškilo būtina reikala pagoniškąjį diev motinos kultą pakeisti krikščioniškuoju. Nikėjos bažnytinis suvažiavimas 325 m. Kristų paskelbė vyriausiuoju Romos imperijos dievu ir pripažino jį lygiu dievui tėvui. Tačiau Nikėjos bažnytinis suvažiavimas dar nesirijo priimti nutarimo dėl madonos kulto įvedimo Romos imperijoje. Oficialiai dievo motinos kultas buvo įvestas bažnyčioje tik praėjus 431 metams po tariamojo Kristaus gimimo, kai Efezo bažnytinis suvažiavimas priėmė nutarimą apie tai, jog legendinė mergelė Marija esanti ne tik Kristaus motina, bet ir dievo gimdytoja.

Vėliau vadinamieji bažnyčios tėvai ir mokytojai Efermas Sirijietis, Jonas Damaskietis ir kiti sukūrė ir užrašė įvairiausių legendų bei padavimų apie Marijos santuoką su Juozapu, kaip ji ir po gimdymo pasiilukusi "nekalta mergelė", kaip po savo mirties buvusi su kūnu paimta į dangų ir t. t. Romos popiežiai, pasi-

remdami tomis legendomis bei padavimais, kūrė religines dogmas, privalomas ti kėti visai katalikų bažnyčiai. Pvz., Pijus IX 1854 m. paskelbė Marijos "nekalto prasiidėjimo" dogmą, o po šimto metų (1954 m.) popiežius Pijus XII-asis paskelbė Marijos ir dangų paėmimo dogmą, pagal kurią visi katalikai privalo manyti ir tikėti, jog legendinė mergelė Marija pirma su siela, o paskui ir su kūnu buvusi paimta į dangų ir tik po to, kai siela vėl susijungusi danguje su kūnu, Marija tapusi tobula dangiška būtybė.

Nors istorijos mokslo įrodyta, jog Mozė, Buda ir Kristus nėra istoriniai asmenys, tačiau katalikų bažnyčia sąmoningai ignoruoja mokslo tiesas ir toliau tvirtina tikintiesiems, jog Kristus ir Marija tikrai gyvenę Palestinoje, kad Ona buvusi Kristaus bobutė, Jo akimas buvęs Kristaus sėnelis ir t. t.

Norėdama įrodyti Kristaus ir Marijos istoriškumą, bažnyčia viduramžiais "atrado" Kristaus kančios įrankius — kryžius, vinis, erškėčių vainiką, tuniką, įkapių drobiules ir net Kristaus apipiaustymo liekanas (praeputium). Daugelyje Italijos bažnyčių iki mūsų dienų demonstruojami Marijos apyvokos daiktai: lova, lopšelis, vystyklėliai, Marijos plaukai ir santuokinis žiedas, kaip daiktiniai Marijos istoriškumo įrodymai; Žemaičių Kalvarijoje atlaidų dienomis duodama bučiuoti Marijos suklelės skiautėlė ir gabaliukas legendinio kryžiaus, ant kurio kabojo Kristus.

Iki XVIII a. vidurio Asyžuje, Klaros vienuolynė, buvo saugomas ir pardavinėjamas kaip brangiausias katalikų bažnyčios relikvija Marijos pienas. Marijos pieno pardavinėjimas Italijoje nėra atėjęs prasimanymas, bet tikras faktas, apie kurį rašė katalikų bažnyčios aprobuti autoriai, kaip Sorbonos universiteto bažnytinės istorijos profesorius Aleksandras Natalis, Augsburgio kanaanininkas Juozapas Klausas ir kiti.

Maža to. Kai bažnyčios viršūnės pritrūdo Marijos relikvijų, popiežiai vėl jų paripindavo. Loreto miestelyje nuo senų laikų buvo įrengti namukai, vaizduojantieji Marijos buveinę. Apie juos viduramžiais buvo sudėta įvairiausių legendų bei pasakų. Ir štai, 1698 m. pasirodė popiežiaus Inocento XII-ojo bulė "Sacrosancta Redemptio", kurio popiežius apasitaukio sutoru vardu ir autoritetu paskelbė, jog Marijos nameliai iš Nazareto buvo stebuklingu būdu angelų rankomis pernešti į Loreto miestelį, esantį Italijoje, bažnytinėje Piceno provincijoje.

Remdamiesi panašiomis pasakomis ir niekuo nepagrįstais faktais, Pijus VI paskelbė, jog Marijos Šilinės paveikslas Šiluvos bažnyčioje turis antgamtinę stebuklingą gydymąją galią, Pijus XI Aušros vartų madonos paveikslą taip pat pripažino stebuklingu. Vėliau dar labiau turėjo pagilinti laudies masių tikėjimą magiška "stebuklingų" paveikslų jėga.

(Bus daugiau)

Jakarta. — Indonezija su tikto Tarybų Sąjunga pripažinti gumos tam tikrą kiekį kiekvienais metais. TSRS norėjo padaryti sutartį, apimančią keleris metus.

# DRĄSIOS ŠIRDYS

(Vaizdai iš partizanų kovų Lietuvoje)

(Tąsa)

Prisiminė komjaunuoliai, kaip Kaunas šventė tą dieną 1941 metais: gatvėmis plaukė žmonių srautas, giedrame danguje džiugiai plazdėjo vėliavos, visame mieste netilo dainos, juokas, linksmybų klegesys. O dabar čia areštai, žūdynės...

...Tai sutarta? — sako Vladas Petrasukas Paulauskui.

Sutarta. Be vėliavos negalima! Lauk manęs prieš pusiauaktį prie namo.

...Tamsa gaubia komjaunuolių būrelį. Mieste tylu, nė gyvos dvasios. Slapstydamiesi jie sėliho Vytauto prospektu kapinių link. Kiekviena smulkmena jau aptarta. Vladas įlipęs į klevą, o Algirdas ir kiti, prisiglaudę prie tvoros, medžių šešelyje, seks gatvę. Štai jau ir kapinės. Širdys smarkiai plaka. Ausys tokios klusios—atrodė mažiausią garselį pagaus. Per visą kūną tartum skruzdėlės bėginėtų... „Kas bus, lai būna! Kad tik pasisektų įkelti!“—gyvena jaunuoliai viena mintimi.

Apsidairę jie susiranda dieną nužiūrėtą klevą, kurio viršūnė išsikūsi gerokai virš kitų medžių. Į šį klevą Vladas ir įkėlė vėliavą. Vėjas pagavo lengvą šilką, ir jis linksmai suplazdėjo. Algirdas išvyriojo sulankstytą popierių, kuriame storo plunksna buvo išvedžiotas žodis „Užminuota“, ir, pašaipiai šypsodamasis, prisegė prie medžio kamieno.

—Šis tavo pokštas bene bus vienas iš labiausiai nusisekusių!—sušnibždėjo Algijui Vladas.

—Ir labiausiai dėmesio vertų!—žybtelėjo akimis gyvas, nenustygtas vietoje šaipokas. — O-o, rudmarškiniai atkreips į jį rimtą dėmesį!

...Vėliava išsidrižį plėvėsavo gegužės ryto saulėje. Joje didelėmis raidėmis buvo užrašyta: „LLKJS,“ o truputį aukščiau, kiek mažesėmis raidėmis: „Mirtis vokiškiems okupantams!“ Kas pirmasis pamatė tą rytą vėliavą, sunku pasakyti, bet matė ją daug kauniečių, ir ji teikė jiems viltį, stiprino pasiryžimą kovoti.

—Ir kaip jie įkėlė?! — gėrėdamiesi kalbėjo žmonės.

Į kapines prigužėjo policininkų ir gestapininkų, bet visi jie laikosi atokiai nuo senojo „užminuoto“ kleva.

—Simtas markių tam, kas nuims vėliavą!—paskelbė vienas gestapininkas aplink stovėjusiam būriui žmonių.

Tačiau niekas nepajudėjo iš vietos.

—Tada nuimsi tu!—riktelėjo gestapininkas vienam pagyvenusiam žmogui.

—Ne... Užsimušiu! — purtėsi šis ir, nutaikęs proga, spruko šalin. Negaišdami ėmė skirstytis ir kiti.

NACIONALISTAI DARBUOJASI!

Padėtis mieste buvo labai sudėtinga. Čia vėl atgimė „Geležinis vilkas,“ veikė krikščionys demokratai, liaudininkai, dešinieji socialdemokratai, o taip pat ir tautininkai bei voldemarininkai, susiorganizavę į Lietuvos nacionalistų partiją. Visų tų partijų vadovai pradinėjo liaudžiai, kad kaip tik jie esą tikrieji savo tėvynės patriotai, ir mėgino kalbėti visos tautos vardu. Lietuvų nacionalistų partijos vadas mjr. Z. Virbieckas savo kalboje, pasakytąje 1941 m. spalio 4 d. per priėmimą pas generalkomisarą fon Rentelną, šliaužiodamas prieš „jo eksceklenciją,“ sveikino visų pavergtų tautų prakeiktą hitlerinę armiją, žadėjo remti jos žygius į Tarybų Sąjungos gilumą visais lietuvų tautos ištekliais bei darbu.

Buržuaziniai nacionalistai ėmė steigti įvairias pusiau legalias organizacijas ir leisti leidinius, kuriuose stengėsi užmaskuoti tikrąjį savo tikslą — Vokietijos imperialistams padedant, vėl atsisėsti Lietuvos darbo žmonių ant sprando; jie stengėsi apgauti liaudį, kuri neapkentė hitlerinį grobikų ir troško jų pralaimėjimo, visokiais tauškalais apie „nepriklausomos“ Lietuvos atstatymą, „visų Europos kontinento tautų—valstybių teisingais pamatais pagrįstą“ tarpusavio bendradarbiavimą „Naujojoje Europoje“ ir pan.

Po Stalingrado kautynių hitleriniai vadeivos, gelbėdami savo pašlijusią padėtį, paskelbė „totalinę mobilizaciją“. Jie ėmėsi verbuoti okupuotųjų Pabaltijo kraštų jaunimą į esesininkų legionus kovai prieš Tarybinę Armiją ir užnugarįje besiplečiantį partizaninį judėjimą.

1943 metų balandžio 5 d. Kaune buvo

prašmatniai atidaryta hitlerinų batlazių — buržuazinių nacionalistų ir reakcinės dvasininkijos konferencija, kuri neva turėjo reikšti visos lietuvų tautos balsą. Prof. M. Biržiška paskaitė sveikinimo telegramą Hitleriui. Koktu ir šlykštu buvo klausytis per radiją jo balso, šlovinančio visos žmonijos pabaisą, „didžiojo reicho“ fiurerį. Saujelė tautos išdavikų trimis rezoliucijomis kvietė jaunimą stoti į hitlerininkų armiją, šaukė talkininkauti jai, organizuojant ginkluotus lietuvų dalinius.

1943 m. balandžio 15 d. Maskvoj įvyko Pabaltijo tautų jaunimo radijo mitingas, kuriam pirmininkavo Salomėja Neris. Mitinge buvo demaskuoti hitlerininkų mobilizaciniai sumanymai ir priimtas kreipimasis „Į Pabaltijo jaunimą“, kuriame buvo išdėstyta jaunimo antifasistinės kovos programos. Šis kreipimasis buvo atspausdintas. Nemaža jo egzempliorių paskleidė Kaune ir mes. Kartu gavome ir LKP CK išleistą atsisaukimą, kuriame partijos Centro Komitetas šaukė Lietuvos darbininkus, valstiečius, inteligentiją į kovą prieš hitlerinius okupantus, ragino Lietuvos komunistus būti priešakinių kovotojų eilėse, vadovauti masėms, stiprinti jų kovinį pasiryžimą.

Kauno pogrindininkai gyvu žodžiu ir savo leidžiamuose atsisaukimuose aiškino liaudžiai tikrąją padėtį, demaskuodami ne tik hitlerininkų, bet ir lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų klastas. Štai vienas iš Kauno komjaunimo pogrindinės organizacijos atsisaukimų:

Mirtis vokiškiems okupantams!

ŠALIN MOBILIZACIJĄ IR LIETUVIŲ TAUTOS IŠDAVIKUS!

Šiandien pasiekė mus skaudūs žinia, kad lietuvių tautos budeliai kubiliniai, plechavičiai, biržiškos, vykdydami ložės ir rentelno nurodymus, surengė „konferenciją“, kurioje nutarė sumobilizuoti Lietuvos jaunimą į hitlerinę kariuomenę!

Draugai, jaunieji darbininkai!

Tik jūs būsite siunčiami pražėčiai ir mirčiai, nes buržuazija savo sūnelius tikriausiai „išpirks“, kaip tai jie darė anksčiau. Ne vienam iš jūsų jau dabar susidarė nepaprastai sunkios gyvenimo sąlygos. Tačiau dar sunkesnės jos pasidarys jums stojus į hitlerinę kariuomenę. Okupantai nesirūpins jūsų šeimomis, kai jūs tapsite invalidais ar žūsite. Jie paliks jūsų šeimas badui ir skurdui. Mus išnaikinti yra jų pagrindinis tikslas.

Draugai, jaunieji darbininkai! Atėjo apsisprendimo valanda. Jeigu jums brangi gimtoji žemė ir jos laisvė, neklausykite mobilizacijos įsakymų. Vokiškieji okupantai gudriu būdu sugalvojo išgyvendinti mus iš savo gimtosios žemės, o vieton mūsų apgyvendinti hitlerinius kolonistus.

Neliskime, kad mūsų jaunimas tapo savo Tėvynės išdaviku ir pakeltų ranką prieš Raudonąją Armiją.

Šalin lietuvių tautos išdavikus!

LLKJS Kauno m. ir apskr. Komitetas.

Susėdę už stalų, hitlerininkai komisijose laukė naujokų, bet niekas nesirodė. Ateina koks kuprotas, šlubas ar rachitikas. Gydytojai rimta mina patikrina jų sveikatą ir paskelbia išvadą: „Netinka karinei tarnybai.“ Kur jie tiks! Jeigu tikty, nebūtų čia pasirodę... Taip iš hitlerininkų sumanymo nieko ir neišėjo: darbo žmonės atsisakė stoti į fašistų kariuomenę.

1943 metų rugpjūčio pradžioje prasidėjo organizuotas, masinis Lietuvos vyrų, gimusių 1912—1925 metais, gaudymas. Gaudoma buvo dienos metu gatvių sankryžose, o naktimis krečiamos ištisos gatvės. Čia darbovisi vokiečiai ir lietuvių nacionalistų policija; kratytojai ne tik suimdavo tų metų vyrus, bet grobdavo ir po ranka pakliuvusius daiktus. Buvo krečiami iš karto palyginti nedideli kvartalai (vokiečiai tuo metu Kaune neturėjo stambesnių jėgų), tačiau labai stropiai. Kad gyventojai nepabėgtų, gatvėse būdavo pastatomi kulkosvaizdžiai ir budėdavo patruliai.

Rugpjūčio mėn. antrąją savaitę gaudynės mieste truputį aprimo; daug jaunų vyrų, LKP Kauno komiteto ir komjaunimo komiteto raginami, išvyko iš

Kauno,—vien tik iš „Maisto“ pasitraukė apie 200 žmonių. Užtat tą savaitę buvo smarkiau „medžiojama“ Kauno apskrityje. Iš Ežerėlio durpyno, partizanų įspėti, išbėgiojo 150 vyrų.

Per dvi savaites hitlerininkams pavyko sugauti apie tūkstantį, kurie naktį iš rugpjūčio 13-tos į 14-tą d. buvo sugrūsti į prekinis vagonus ir išvežti į reichą.

Norėdami aprūpinti Vokietiją nemo-kama darbo jėga—vergaus, hitlerininkai, lietuvių buržuaziniams nacionalistams tarpininkaujant ir padedant, iš pradžių stengėsi gražiais pažadais suvilioti, o paskui smurtu vertė jaunimą vykti į vadinamąją „reicho darbo tarnybą“. 1943 metų „Ateityje“ didžiulėmis raidėmis atspausdintas pranešimas, kad visi 1925 metais gimę vyrai, kurie užsirašė vykti į reicho darbo tarnybą arba „dar nori užsirašyti“, turį stoti patikrinimui. Neatvykusieji į patikrinimo punktus būsia suimti. Kaune buvo griežtasi priemonių net prieš savininkus butų, kuriuose gyveno nepristatę į registravimo punktus jaunuoliai. Jiems buvo siunčijami tokio turinio raštai: „Jei pamirėtas (tame bute gyvenąs, P. S.) asmuo per 48 val. nuo šio skelbimo įteikimo neužsiregistruos registravimo punkte (registravimo punktas Lukšio g. 21), praėjus terminui, jūs ir jūsų šeima būsite išsiųsti už Kauno ribų, o jūsų butas konfiskuojamas.“

(Bus daugiau)

## Mirusiam draugui minėti

Mūs' būrys artimųjų mažėja:

Mielą draugą pakirto mirtis, Nuosirdaus mes netekom veikėjo,—

JPo darbai jam paminklą statys.

Savo amžių gyveno garbingai—

Lig pat galo vis toks patvarus!

Nesuklupo kely, neaptingo:

Kur prireiks, tuoj pribus, tuoj sukurs.

Didis nuopelnas jo kaip tik šitas:

Pažangus, kol užmerkė!

Bendro darbo talkon pastatytas,

Jis tuojau paskubės, sutvarkys!

Ir pasenęs vistiek neapsnūdo:

Vis plaždeno dvasia jo jauna!

Pavyzdingas žmogus tokio būdo,—

Toks skambus, nei ta liaudies daina!

Mus apsiatusi gedulo skraistė

Tebedengia dar mus ir nūnai:

Gaili ašara veidus aplaisto,—

Tu gyvensi su mum amžinai.

Mes pataisėm jam patalą žyvro,—

Ramiai miega čia jo palaikai...

Mes gi ženkim su sąžine tyra,

Ten kur veda progreso takai.

Lai visad mūsų žingsnius palydi

Laki sakalo draugo dvasia!

Lai pasaulio taikos gėlės žydi!

Laisvė, sambūvis mūs širdyse!

Jonas Kaškaitis

1958. IX. 22

## Vartant senus laikraščius

Rašo Žmona

“AZEFAŠ”

Prieš daugeli metų iš vadovaujančių draugų lūpų esu girdėjęs žodį „Azefas,“ kaip biaurios paniekos žodį. Ką tai reiškė, tuomet nedrįsau klausti, gi tas žodis niekuomet neišnyko iš mano minties, lyginei, kaip ir tie draugai — Juozas Sukys, Vincas Kapsukas, kurie tai minėjo. Kadangi pažangiam darbininkų judėjime dažnai viešumon iškyla panašių azefų, tai manau, nebus bloga pabrėžti, kas per paukštis buvo tasai Azef.

1909 m. Socialistų revoliucionierių partija iškėlė: Inžin. Eugenijus Pilipo Azef, 38 m., C. K. narys nuo pradžios susitvėrimo partijos, pirmutinis vedėjas teroristinės organizacijos Soc. rev. partijos, kaip pasirodo, iš pradžių tarnavo policijos departamente. Gaudavo iš ten algą ir nukreipdavo partijos darbavimąsi pagal nurodymą policijos departamento. Visi „puikiausieji“ teroristai, pavykusieji ir nepavykusieji — už m. ušimas Plevės ir did. kun. Sergejo, viskas tai buvo padaryta su žinia policijos departamento. Tokiu būdu, desėtkai ar šimtai atsidavusių Soc. rev. partijai darbininkų pakliūdavo ant virvės ar katorgon arba į ugnį savo bombos per provokatorių Azefą!

Keletą kartų Soc. rev. partija gavo laiskus nuo atskirų asmenų, pranešančius, kad jų tarpe esąs provokatorius Azefas. Pirmą kartą apkaltintas Azefas atsakė:

“Tai nesunku patikrinti. Jei norite, jau rytoj aš būsiu Rusų policijos rankose, ir išgirde jį apie mano pakorimą, nesigailėkite.”

Šis ramus atsakymas padarė tokią įspūdį, jog CK perspėjo draugus: kas Azefą kaltins, jog esąs provokatorius, ir to neįrodys, bus nubaustas mirtimi!

Iš laikraščių pranešimų pasirodė, jog Azefas ne tik Soc. rev. partijoje dalyvavo, bet ir kitose atskirose teroristų grupėse, kurias jis pats vadovavo prieš policiją, tai surengęs plėšimą nušydavo policiją, ir... su-

imdavo teroristus.

Partija, Paryžiuje, surengė Azefui teismą, kaltinant jį už tarnavimą Rusijos policijai. Teisme Azefas sakė, jog jis turįs tokių savęs apgynimui įrodymų namie, kad lengvai atrems visus kaltinimus. Einant pasiimti dokumentų įrodymui, kad jis tikrai sugrįš, su savim pasiėmė keturis CK narius. Teisėjai laukė valanda, kita, pagaliau pasiuntė pasiteirauti, kas atsitiko. Dingo Azefas su savo palydovais. Kartu dingo ir gera suma partijos pinigų.

Dūmon buvo paduotas užklausias valdžiai apie Azefo darbus. Stolipinas nurodinėjo, jog Azefas buvo tik slaptos policijos agentu, ne provokatorium.

Kaip „tikrieji“ rusai pagerbė L. Tolstojų, jo 80 m. gimimo sukaktyje. Peterburge (dabar Leningrade) „Tikrųjų Rusų“ sąjunga išleido L. Tolstojaus paveikslą su ragais. Aplink jį keletas darbščių visuomenės veikėjų taip pat velnių pavidalu. Atsisaukime į „tikruosius rusus“ sakoma, kad nedrįstu švesti sukaktuvių žmogaus, kurį cerkvė išvairiusi iš savo tarpo, bet keiktį tokį bedievį. Tuos paveikslus dalinę prie cerkvų. Nei vieno rašytojo veikalo nebuvo Rusijoje išsiplatinę kaip Tolstojaus. Jau buvo išleista 10 leidinių daugiau 80 tūkstančių egzempliorių. Caro valdžia nedrįso persekioti Tolstojaus, bet baudė jo knygu leidėjus ir pardavėjus.

KALĖJIMAI

Nuo 1905 m. caristinės Rusijos kalėjimų valdyba vis skundėsi stoka vietų kalėjimuose. Pradžioje 1908 m. kalėjimuose vietos buvo tik dėl 158 tūkstančių, gi gyventojų jau buvo 170 milijonų. 1907 m. įsteigta 2,275 nauji kalėjimai. Kaip kur padarė kalėjimus iš mokslo įstaigų ir kitokių, kaip tai Tifliso seminarijos, Solovecko vienuolyno ir tt. Nuo 1905 iki 1908 m. sušaudyta 2,118 žmonių. 88 nušimčiai politinių kalinių. Iki 1917 metų Revoliucijos rūpinantis ne mokslo įstaigų, bet kalėjimų

tieji dar vis laukė tardymo.

1908 m. Kijeve caras dovanuoja bausmę visiems tiems, kuriuos teismas buvo pabaudęs už žydų skerdynes.

Per penkerius metus, nuo 1905 m., Rusijoje buvo uždaryta 44 laikraščiai. Administratyviškai nubausta 78 laikraščiai kaip priešvalstybiniai sumoje 39,950 rublių, kuomet Kruševnas juodašimčių laikraščiu „Drug“ gavo iš caro valdžios 10,000 rublių paramos.

1909 m. Vilniuje teisė II Dūmos atstovus: Staniški, Gudavičius, Kūmelį, Kupstą ir Povylių, kad jie atsisaukime rinkimų kampanijoje nurodė, ko jie reikalaus Dūmoje: „mirties bausmę panaikinti, valstiečių naujai paimti valdžios, visokių tikybų bažnyčių ir dvarų žemes, ir Lietuvai autonomijos.“ Nuteisė visus vieneriems metams į tvirtovę.

Vilniuj 1908 m. apskrities teismas nagrinėjo dvarininkės Onos Vaukevičienės bylą už slaptą vaikų mokymą. Buvo įrodyta, jog vaikai buvo tikėjimo mokyti. Liko išteisinta.

Moteris advokatas. Tai buvo 1909 m. žinia. Peterburgo gyventoją Katrė Treiščiūtė išlaikė visus valstybinius egzaminus, reikalingus advokatams. Katrė buvo tik 20 m. amžiaus. Dabar tai yra paprastu dalyku.

1905 m. Rusijoje dėl 9,060 žmonių buvo vienas gydytojas. Dabar Tarybų Sąjungoje yra vienas gydytojas dėl 740 žmonių.

Proto ligoninėse Tarybų Sąjungoje yra vienas gydytojas dėl 25 ligonių, JAV—vienas dėl 100 ligonių.

Brockton--Montello, Mass.

Dvieju Dienų  
**PIKNIKAS**

Rengia Mass. Lietuvių Organizacijos

**LIEPOS 4 ir 5 JULY**

Šeštadienį, liepos 4-tą, pradžia 11 A. M.

muzika nuo 4 iki 8 P. M.

Sekmadienį, liepos 5-tą, pradžia 1 P. M.

muzika nuo 3 P. M.

**Liet. Taut. Namų Parke**

Winter St. ir Keswick Road, Montello

Sporto ir Dainų Programa:

**Grupės Iš Brooklyn, N. Y.**

**Aido Choro Moterų Kvartetas**

Sopranai: Nelie Ventienė ir Nastė Buknienė

Altai: Ona Cepulienė ir Kostė Rušinskienė

Mišrių balsų sektetas, prie kvarteto prisidedant

Tadui Kaškiaučiai ir Jonui Grybui

Dirigentė Mildred Stensler

**Art Mason's Orkestra**

Namų gaminimo geriausi valgiai

Šalti ir šilti įvairūs gėrimai

# 107 Izraelio žydai prašo priimti juos atgal į Tar. Sąjungą

LAIŠKAS IŠ IZRAELIO KLIMENTUI VOROŠILOVUI

Izraelio propagandistai nesigaili gražių žodžių, liaupsindami žydų darbo žmonių gyvenimą Izraelio valstybėje. Jie ragina žydų tautybės asmenis iš kitų šalių atvykti į "šventąją" Izraelio žemę, kur jų, girdi, laukia visokia gerovė—kone "dangaus mana". Ir štai patiklūs, naivūs žmonės palieka gimtinę, seniai gyventas vietas, išparduoda mantą ir išvyksta į Izraelį, tikėdamiesi tenai gyventi kaip "rojuje". Bet jie labai greit įsitikina, kad sionistinių propagandistų pasakojimai visiškai apgaule. Tie, kas patenka į Izraelį iš socialistinių šalių, aplamai negali gyventi Izraelio tikrovės sąlygomis — kapitalistinėje katorgoje. Daugelis šių apgautų žmonių kreipiasi į Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinių valstybių vyriausybes su prašymu leisti jiems grįžti į tėvynę.

Laikraštis "Trud" išspausdino vieną tokią laišką, atsiųstą iš Izraelio K. Vorosilovo vardu. Laško autoriai prašo leisti jiems grįžti į Tarybų Sąjungą. Laišką pasirašė šimtas ir septyni žmonės. — Red.

Brangus Klimentai Jefremovičiaul!

Mes, žemiau pasirašiusieji tarybiniai žydai, buvę tarybiniai piliečiai kreipiame į Jus, karštai prašydami leisti grįžti į mūsų didžiąją Tėvynę — Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą.

Mes įvairiu laiku, daugiausia 1946—1948 ir 1956—1957 metais, atvykome į Izraelį, nes mus apgavo perdėm melaginga sionistų propaganda apie "žydų rojų" Palestinoje. Daugelis iš mūsų išvyko iš Tarybų Sąjungos į Lenkiją, ieškodami giminių, likusių po karo, ir Lenkijoje buvome apgauti sionistinių agentų, žadėjusių mums visokią gerovę — darbą, butą ir t.t., netgi "klasinę harmoniją".

Gyvenimas Izraelyje, o taip pat mūsų pačių sunkus ir kartus patyrimas parodė, kad sionizmas neatitinka ir, dar daugiau, giliai priešiškas žydų darbo žmonių interesams, kad sionizmas — ideologija stambios žydų buržuazijos, tarnaujančios Amerikos, Anglijos

ir Francūzijos imperialistams.

Vietoj propaguojamos ir liaupsinamos "klasinės harmonijos" Izraelyje viešpatuoja žiauriausias klasinis išnaudojimas, dangstomas apgaulingais ir sionistinėmis šūkliais.

Su didžiausiu vargu sukurta žydų nacionalinė valstybė Izraelis buvo sionistinių valdovų nuo pat pirmųjų dienų priversta tarnauti imperializmui. Valdantieji sionistiniai sluoksniai pardavė liaudį Amerikos, Anglijos ir Francūzijos imperialistams, atimdami Izraelio valstybei suverenumą bei nepriklausomybę, o taip pat galimybę vykdyti politiką, atitinkančią žydų darbo žmonių interesus. Paversta JAV karine baze Artimuosiuose Rytuose, Izraelio valstybė yra visiškai priklausoma firiui nuo JAV ir dabar gyvensiniui-ekonominiui požiūviu yra tik todėl, kad gauna iš Amerikos imperialistų milijonines išmaldas.

Izraelio ekonomika įgavo nenormalų, iš esmės kolonijinį pobūdį. Šalies gamtos turtai beveik nenaudojami, valstybės įsiskolinimas katastrofiškai didėja, importas kelis kartus viršija eksportą, sunkiosios pramonės nėra.

Sionistų iš viso pasaulio žydų surinktus pinigus emigrantams įsiskurdinti valdantys Izraelio klika naudoja kariniams tikslams. Žymi šių pinigų dalis patenka į sionistinių vadeivų ir Izraelio valdovų kišenes ir naudojama emigrantams eksploatuoti.

Darbo žmonių padėtis kasdien blogėja. Tik pastaruoju metu padidėjo kainos duonai, pienui, tabakui, transportui miestuose, ir kitiems plataus vartojimo reikmenims. Tiesioginiai ir netiesioginiai mokesčiai siekia 30—40 procentų darbo žmonių pajamų. Kartu didėja stambiosios buržuazijos pelnai, vyriausybės mokesčių politika įgalina užsienio monopolijas gauti didžiulius pelnus iš Izraelyje įdėtų kapitalų.

Dešimtys tūkstančių šeimų šalyje baisiai skursta landynėse, susigrūdusios skardinėse ir fanerinėse lūšnose.

Nedarbas tapo chroniškas. Netgi oficialiais duomenimis, šalyje yra iki 50,000 visišku ir daugiau kaip 100,000 daliniu bedarbių.

Daugiau kaip trys šimtai tūkstančių žmonių užregistruoti kaip reikalingi socialinės pagalbos.

Visa tai—ne laikini sunkumai. Tai — kapitalizmo ydos, kurias pagilina antilaudinė, sionistinė Izraelio valdovų politika, pajungianti šalį užsienio kapitalo interesams.

Dangstantis smarkiai reklamuojama "demokratija", Izraelyje savavaliu politika ir "Šin Bed"—Be-Gurjono žvalgyba, kurių nešvarūs reikalai dažnai išskyla viešumon. Pavyzdžiui, toks reikalas buvo nužudymas daktaro Kastnerio, vieno iš sionistinių vadeivų, bendradarbiavimo su hitlerininkais antrajame pasauliniame kare ir kalto dėl dešimčių tūkstančių Vengrijos žydų nužudymo. Jis buvo demaskuotas, ir žvalgybininkai paskubėjo jį nužudyti, nes procesas galėjo demaskuoti daug jo bendrininkų, pradėtą nuo Ben-Gurjono.

Toks reikalas buvo ir Elio Taboro suėmimas ir tardymas. Elis Taboras yra žurnalas "Haolam Haze" bendradarbis, kuris nenori paklusti žvalgybai ir rašyti jos nurodymais. Dori žydų darbo žmonės, atvykę iš TSRS ir liaudies demokratijos šalių, yra Izraelyje antrosios rūšies žmonės. Jais nepasitikima, jų nepriima į atsakingą darbą. Jiems labai sunku gauti netgi juodadarbio nuolatinį darbą. Žmonės vyresni kaip keturiasdešimt metų aplamai neturi teisės į darbą. Pagal įstatymą tik vienas šeimos narys gali gauti darbą, ir, jeigu vyras dirba, darbo birža neduoda darbo žmonai.

Labai nori grįžti į tėvynę atvykusieji iš Lenkijos ir kitų liaudies demokratijos šalių, išėiviai iš Indijos.

Šalyje yra rasinė ir nacionalinė diskriminacija. 200,000 arabų gyvena gete, rajonuose, kur šeimininkauja karinė administracija. Ji savavaliu, provokuoja taikingus gyventojus, suminėja, daro kratas, draudžia laisvai važinėti po šalį. Izraelio valdovai iš visų jėgų skleidžia šovinizmą žydų tarpe, daro viską tam, kad sutrukdytų žydų ir arabų tautų draugystę.

Žmonės, kurie nėra žydai, puolat įžeidinėjama fašistuojančios ir klerikalų partijos bei jų laikraščiai. Jiems be galo sunku rasti darbą, nelendžiama tuoktis.

Bijodami, kaip ugnies, darbo žmonių vienybės, Izraelio valdovai kursto šovinizmą, nacionalinę nesantiką.

Mes visuomet turime prieš akis istorinį pavyzdį Tarybų Sąjungos, kur pirmą kartą pasaulyje tikrai įvykdyta visiškai visų nacijų ir tautybių teisių lygybė, kur sudarytos visos sąlygos visapusiškai vystyti visiems piliečiams, nepriklausomai nuo tautybės ir odos spalvos, kur iš tikrųjų suklestėjo visos mažos ir didelės tautos.

Mums ypatingai kelia nerimą mūsų vaikų ateitis. Išlaidos švietimui Izraelyje labai menkos, mokyklų stinga. Vidurinis, juo labiau aukštasis mokslas darbo žmonių vaikams neprieinamas. Plačiai naudojamas vaikų darbas. 10—13 metų vaikai už savo darbą gauna tik skatikus. Smarkėja vai-

kų nusikalstamumas. Švietimą tvarko klerikalinė reakcija, vaikai ir jaunimas aklėjami religine, šovinistine dvasia. Jų ateitis—nedarbas, ši nuolatinė darbo žmonių rykštė, beperspektyviškumas, moralinis nusmukimas, patrankų mėsa ruošiamam karui. Argi tai galima bent kiek palyginti su didžiuliu rūpinimusi vaikais ir jaunimu Tarybų šalyje. Argi yra kas nors nors bendro tarp beteisios jaunimo padėties Izraelyje ir tų begalinių galimybių, kurias turi tarybinis jaunimas, užvaldantis visas tarybinės ir pasaulio kultūros bei mokslo aukštumas ir kurį auklėja taikos, tautų draugystės, pasiaukojamo darbo taikos ir laimės žemėje labai.

Sionistinė propaganda nenuilstamai reklamuoja kibucus, spekuliuodama tuo, kad darbo žmonės siekia socializmo, socialinio teisingumo. Tikrovėje kibucai—specifinė ir žiauriausia žydų darbo žmonių išnaudojimo forma, kurią įvedė stambioji žydų buržuazija. Kibucui organizuojami ir finansuojami monopolijų sąskaita. Visos kibucų pajamos patenka į monopolijų kišenes. Kibucų nariai už savo sunkų ir varginantį darbą nieko, išskyrus maistą ir drabužius, negauna. Tikros laisvės, galimybių dirbti ir vystyti žmogaus gabumus Izraelyje mes neradome.

Zinoma, mes simpatizuojame ir reikiame solidarumo darbininkų klasės ir Izraelio Komunistų partijos vadovaujama šalies pažangiųjų jėgų kovai už gyvybiškus darbo žmonių interesus, už taiką, prieš karą, už nepriklausomą, taikingą užsienio politiką, prieš pajungimą imperializmui, už Izraelio ir arabų valstybių draugystę, už amžiną ir nesugriaujamą draugystę su TSRS.

Bet mes — svetimi Izraelyje. Mes nemokame kalbos, nežinome papročių. Mes visomis šaknimis esame surišti su Tarybų šalimi. Mūsų tėvynė — Tarybų Sąjunga ir tik Tarybų Sąjunga. Mes esame Tarybų Sąjungai dėkingi už tai, kad ji mus išgelbėjo, kitaip mus būtų išnaikinę hitleriniai galvažudžiai. Tarybų Sąjungai, išmintingai lenininei nacionalinei TSKP politikai mes esame dėkingi už visa tai, ką pasiekėme gyvenime.

Mes karštai prašome Jus, brangus Klimentai Jefremovičiaul, leisti mums grįžti į mūsų mylimą Tėvynę.

("Trud").

## Los Angeles, Cal. Pataisa

Laisvėje iš birželio 2 d., kur aprašytas parengimas, įvyko klaida. Ten pasakyta, kad iš Arizonos dalyvavo Pranas Adomaitis, o turėjo būti Pranas Simonaitis. Atsiprašau.

### Šakalių žemaitis

Washingtonas. — Federal Aviation Agency pranešė, kad bus baudžiami lakūnai, kurie ore daro visokių "šposus". Neseniai vienas jų padarė "šposą" virš Atlanto vandenyno krisdamas su 119 keleivių 31,000 pėdų žemyn.

Maskva. — Kola pussalyje, netoli Baltųjų jūrų, surastas nušautas tarybinis bombinis lėktuvas. Kas jį nušovė, vedami tyrinėjimai.

## Binghamton, N. Y.

Iš LDS 6 kp. susirinkimo

Birželio 1-mą atsibuvo LDS 6 kuopos susirinkimas, ne toks skaitlingas, kokio tikėtasi. Nelabai malonu, nariai tik užsimoka duokles ir skubina aplieisti. Bet sykiu ir geras dalykas, kad nariai ateina į susirinkimą duoklių užsimokėti ir žino, kad jie yra gerame stovyje.

Finansų sekr. pranešė, kad J. Yankauskienė pasveiko. Ji sirgo beveik 10 savaitę. Gi J. Tinkūnas, nors dar ir serga, bet kad jo pašalpos gavimo laikas išsibaigė, tai ir jis atsikėlė nuo pašalpos. Dar serga A. Yudikaitis. Gegužės 30 d. Razalija Gostautienė susižeidė ranką ir buvo paimta į ligonbutį. Linkiu sergantiems draugams greitai pasveikti.

Buvo skaitytas padėkos laiškas nuo bowlininkų turnamento rengimo komisijos už auką, \$5.00.

Sekantis LDS 6 kuopos susirinkimas įvyks pirmadienį, liepos 6 d., A. Klimo studijoje; pradžia 7:30 val. vakare. Yra pageidavimas, kad būtų skaitlingas dalyviai. Dabar vasara, gal susidarytų darbščių draugų būrelis ir surengtų kokio nors pobūdžio pasilinksminimą. Būtų labai malonus dalykas suvažiuoti visiems, pasigėrėti gražia vasaros gamta ir praleisti linksmai laiką. Pagalvokime apie tai. Yra keletas narių, kuriems laikas pasimokėti duokles. Bandykite dalyvauti šiame susirinkime. Fin. Sekr. O. Wellus

## Cleveland, Ohio

### Vieša padėka

Aš gyvenu Waterbury, Conn. Gegužės 25 d. gavau pranešimą iš Clevelando, kad ten mirė mano dėdė Juozas N. Simans-Simanas. Leidauši į kelionę. Vykau viena ir teko galvoti: ten nieko nepažįstų, apart dėdės, o jis jau miręs. Bet atvykusi į Clevelandą ir trumpą laiką susipažinau su daugeliu idėjų draugų ir draugių.

Reikia pasakyti, kad clevelandiečiai yra labai draugiški žmonės, o ypatingai draugai žebriai. Pas juos man teko ir būti, o jie buvo labai nuoširdūs ir draugiški, ko niekuomet nepamiršiu. Esu jiems labai dėkinga už jų užuojautą!

Dėdė nepaliko daugiau giminių. Visais laidojimo reikalais rūpinosi J. Zebrys ir J. Krosin su pagalba kitų draugų ir draugių. Tariau jiems visiems širdingiausią ačiū! Taipgi dėkinga tiems, kurie lankėsi ir laidotuves; už gėlių vainikus, kurie dabino velionio karstą; draugams ir draugėms, kurios paruošė užkandžius grįžusiems nuo kapų, ir visiems palydovams. Didelis dėkui visiems ir visoms, kurie vienaip ar kitaip prisidėjo darbu, užuojauta laike mano dėdės Juozo Simans laidotuvių!

Klementina Yenkelinienė

Geneva. — Anglijos, Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų atominų ginklų specialistai vėl posėdžiavo.

New Dehli. — Prieškomunistiniai elementai veda kurstyamo darbą Keralos provincijoje, kurioje komunistai yra valdžioje.

DORCHESTER, MASS.

Mirus

## Uršulei Kavoliūnienei

Mes, Norwoodo artimos draugės ir draugai, reikiame gilia užuojautą jos vyrui A. Kavaliūnui, dukrelei Julijai Družienei, žentui S. Družiui, sūnui Viktorui, seseriai Onai Zalubienei, broliui A. Juodviršiui.

Nellie Grybienė  
Olga Zarubienė  
M. Krasauskienė  
E. Niaurienė  
Olga Strapponi

S. Budrevičienė  
L. Trakmavičia  
M. Uždavinis  
E. Sugerienė  
A. Zaruba

## Binghamton, N. Y.

Prisiminimas Mūsų Brangios Motinos

## Onos Vaicekauskienės

Ji mirė birželio 21 dieną, 1920 metais. Pagal amžių galėjo dar gyventi, nes buvo vos 52 metų amžiaus. Vargingas gyvenimas išvaro į kapus be laiko ne vieną.

Ilsėkis, brangi Motina, Spirakių kapinyne, laisvoje Lietuvos žemelėje. Mes, Jūsų vaikai, liudime ir prisimename Jūsų vargus.

Taipgi ir Tėvelis mirė birželio 3 d., 1943 metais. Ilsiš čia, Binghamtone.

JONAS VAICEKAUSKAS, Amerikoje  
JUZE KVIETKIENE, Lietuvoje  
HELEN BLINKEVIČIENE, Amerikoje

## DETROIT, MICH.

### Spaudos piknikas

Detroito lietuvių pažangios draugijos kiekvienais metais surengia spaudos paramai pikniką. Toks piknikas rengiamas ir šiemet paramai Laisvės, Vilnės ir Liaudies Balso.

Jis įvyks liepos 5 dieną, toje pat vietoje, kaip ir kitados — Beech Nut Grove, ant Middle Belt gatvės, kuria privažiuojama pikniko vieta.

Šių metų piknikas bus didesnis, negu kitados, nes liepos 4-tos šventė yra šeštadienis, tai sekmadienis yra paranku pasilsėti ir tolimesnes kolonijas pasiekti. Numatome, kad turėsime daug svečių iš kitų valstijų, nes švenčių proga jų atvyksta pas gimines iš Illinois, Ohio, Pensilvanijos.

Kaip žinome, pikniko vieta yra graži, patogė, daug randasi erdvi svetainė, o po medžiais oras geras ir malonus. Gros geri muzikantai lietuviškus ir amerikoniškus šokus. Moterys keletina paruošti skaniausių

valgių, o vyrai atitinkamų gėrimų.

Kviečiame visus ir visas atsilankyti!

### Viską girdėjęs

Frankfurt, Vakarų Vokietija. — Kada Amerikos lėktuvas skrisdamas iš Danijos į Iraną, virš Baltijos jūros, buvo arti TSRS teritorijos, tai du tarybiniai lėktuvai "MIG" pastoję jam kelią.

Johannesburgas, Afrika. Virš 4,000 įpykusių moterų šturmo gėralų sandėlius ir kelis jų sunaikino. Jos protestavo prieš tai, kad jų vyrai pareina girti.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris vėl reikalauja iš Kongreso, kad dar skirtų \$168,000,000 Atomic Emergency reikalams.

Kansas City. — Sustreikavo spaustuvininkai dienrašio "The Kansas City Star." Jie reikalauja patalietuviškus ir amerikoniškus šokus. Moterys keletina paruošti skaniausių

## Detroit, Mich.

## KVIEČIA VISUS ATSLANKYTI Į SPAUDOS PIKNIKĄ

Beechnut Grove Parke  
Prie Middlebelt Rd., Inkster, Mich.

Ivyks Sekmadienį

## Liepos 5 July

Pradžia 11 valandą ryto

Atsilankykite visi pasilinksinti ir kartu paremti spaudą. Bus skanių užkandžių, šiltų ir šaltų, lengvų ir smarkesnių gėrimų.

Rengėjai

## LAISVĖS REIKALAI

(Tąsą nuo 1-mo puslapis)

|                                                           |       |
|-----------------------------------------------------------|-------|
| Alekas Stanton, Baltimore, Md. ....                       | 10.00 |
| Cecilija ir Steponas Joniskiečiai, Washington, D. C. .... | 10.00 |
| Seirijų dūkelis iš Baltimorės ....                        | 10.00 |
| Kupiskietė iš Baltimorės ....                             | 10.00 |
| Filadelfietė ....                                         | 5.00  |
| A. ir O. Zemačiai, Baltimore, Md. ....                    | 5.00  |
| J. Rutkus, Philadelphia, Pa. ....                         | 5.00  |
| Frances Deltuvienė, Baltimore, Md. ....                   | 5.00  |
| A. Zalneraitienė, Philadelphia, Pa. ....                  | 5.00  |
| Tureikai, Philadelphia, Pa. ....                          | 5.00  |
| Juozas Mikitas, Philadelphia, Pa. ....                    | 5.00  |
| Jonas Smalenskaskas, Baltimore, Md. ....                  | 5.00  |
| A. Pranaitis, Camden, N. J. ....                          | 5.00  |
| P. Raymond, Baltimore, Md. ....                           | 5.00  |
| K. Kazlauskaitė, Philadelphia, Pa. ....                   | 5.00  |
| Nellie Gričiūnienė, Philadelphia, Pa. ....                | 5.00  |
| Barbara Kavalcuk, Philadelphia, Pa. ....                  | 5.00  |
| Jonas Shaskas, Philadelphia, Pa. ....                     | 2.00  |
| Juozas Bubnys, Baltimore, Md. ....                        | 2.00  |
| Jonas Shaskas, Philadelphia, Pa. ....                     | 2.00  |
| S. Višniauskas, Valley Stream, L. I. ....                 | 2.00  |
| Juozas Riklickas, Baltimore, Md. ....                     | 2.00  |

Po \$1: Jonas Urbutis, Baltimore, Md.; J. Baranauskas, Hi-Nella (Somerdale), N. J.; Ona Strausienė, Baltimore, Md.; V. Liaudanskienė, Camden, N. J.; Kl. Briedis, Brooklyn, N. Y.; Helen Wood, Baltimore, Md.; X. Baltimorės piknikai; J. Balsys, Baltimore, Md.

|                                                                     |         |
|---------------------------------------------------------------------|---------|
| <b>L. Bekešienė, Rochester, N. Y., prisijuntė \$73.50</b>           |         |
| <b>Aukojo:</b>                                                      |         |
| Nuo LLD Moterų ir Vyrų kuopų parengimo, įvykusio birželio 7 d. .... | \$62.00 |
| R. W. Černiauskai ....                                              | 5.00    |
| J. Totorius ....                                                    | 2.00    |
| K. Zemačienė ....                                                   | 1.50    |
| Po \$1: J. Labeika, V. Bullienė, V. O. Bačiuliai.                   |         |

|                                                                                                           |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| <b>Margaret Alvinienė, San Francisco, Calif., prisijuntė \$29. Jai padėjo rinkti V. Sutkienė. Aukojo:</b> |        |
| Marie B-tė ....                                                                                           | \$5.00 |
| B. V. Sutkus ....                                                                                         | 5.00   |
| J. M. Alvinai ....                                                                                        | 3.00   |
| J. Anscott ....                                                                                           | 2.00   |
| P. A. Norkai ....                                                                                         | 2.00   |
| Po \$1: T. King, X Brooklynietė, K. Silkaitienė.                                                          |        |

|                                                                                                                                                                                                   |          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>Daugiau aukų gauta sekamai:</b>                                                                                                                                                                |          |
| Felicia Shimkienė (atminčiai velionio vyro Frano Šimkaus), Arlington, N. J. ....                                                                                                                  | \$300.00 |
| A. Lukaitis (Prietelių Klubu duoklė), Bayonne, N. J. ....                                                                                                                                         | 25.00    |
| S. Penkauskas (koresp. tilpo), Lawrence, Mass. ....                                                                                                                                               | 13.00    |
| William Goodis, Utica, N. Y. ....                                                                                                                                                                 | 10.00    |
| Ona Šleivienė, Brooklyn, N. Y. ....                                                                                                                                                               | 10.00    |
| LLD 153 kp., San Francisco, Calif. ....                                                                                                                                                           | 10.00    |
| J. Grayson, Pt. Pleasant, N. J. ....                                                                                                                                                              | 5.00     |
| M. Makarevičius, Brooklyn, N. Y. ....                                                                                                                                                             | 5.00     |
| LLD 92 kp., Cicero, Ill. ....                                                                                                                                                                     | 5.00     |
| K. Mugianienė, Oakland, Calif. ....                                                                                                                                                               | 2.00     |
| A. Simokaitis, Great Neck, N. Y. ....                                                                                                                                                             | 2.00     |
| Frances Pikūnas, Shenandoah, Pa. ....                                                                                                                                                             | 2.00     |
| Po \$1: A. Lukaitis, Bayonne, N. J.; Kauno dūklas, Paterson, N. J.; J. Yankowskes, Hayward, Calif.; J. Samuolis, Trumansburg, N. Y.; J. Laurinaitis, Thomas W. Va.; C. Ivanauskas, Lanark, W. Va. |          |

Iš ankščiau gauta \$4,401.00. Dabar įplaukė \$725.50. Viso gauta \$5,126.50. Vajus baigsis šį mėnesį, 30-ą dieną.

### Laisvės Administracija

#### Stamford, Conn.

NETEKOME GERO DRAUGO

Praėjusį sekmadienį (birželio 21 d.) po gana ilgos ir sunkios ligos mirė Dominikas Burba. Velionis buvo gerai pažįstamas ir plačiai žinomas ne tik visoje Connecticut valstijoje, bet ir Didžiojo New Yorko lietuviams kaip dažnus mūsų parengimų lankytojas. Tai buvo malonus ir veiklus draugas. Iki pat mirties išbuvo ne tik LDS ir LLD kuopų nariu, bet ir sekretorium. Taip pat Dominikas buvo ilgametis "Laisvės" skaitytojas ir nuosirsdus jos rėmėjas.

Draugas Burba mirė sulaukęs 72 metų amžiaus. Lietuvoje paėjo iš Kapčiamiesčio. Į šią šalį atvyko 1905 metais. Iš pradžios darbo ieškojo ir dirbo visose eilėse miestų, buvo net Alaskoje pasiekęs. Bet per paskutinius 35 metus gyveno ir dirbo Stamforde. Beveik visą laiką čia dirbo Armour kompanijoje mėsos išvežioju. Buvo pirmojo

pasaulinio karo veteranas. Paliko dideliame nuliudime žmoną ir podukras Amiliją ir Oną.

Velionis pašarvotas Bosak Funeral Home šermėnijoje, 641 Atlantic Ave. Bus laidojamas antradienį, birželio 23 d., 11 val. ryto, Fairfield Memorial Cemetery.

Su Dominiko Burbos mirtimi netekome dar vieno pažangaus, tauraus ir veiklaus lietuvių. Labai gaila. Mūsų giliausia užuojauta liūdinčiai draugei Burbienei, podukroms ir višiemis jo gimnėms ir draugams.

Rep.

#### Elizabeth, N. J.

Birželio 21 d. mirė Antanas Razanskas, gyvenęs Union, N. J. Kūnas pašarvotas Brazilsko šermėnijoje, 147-151 2nd St. Elizabeth, N. J. Bus palaidotas trečiadienį, birželio 24 d., 10 val. ryto.

Žinią telefonu pranešė S. Liutkus.

## DIDYSIS NEW YORKAS

### Po miestą pasidairius

Jungtinių Tautų viršininkai sako, kad išvietintųjų reikalams pinigų duoda 40 valstybių.

Taipgi, jie sako, kad vis daugiau Amerikos mokslininkų kreipiasi į Jungtines Tautas prašydami veikti atominių ginklų uždraudimui.

"The New York Times" redakciniame rašo apie Indonezijos vargus ir "apgailestauja", kad ten žmonės dar turi daug vargo. Suprantama, kaltina tos šalies prezidentą Sukarno, kad jis veikia bendrai su komunistais ir būk todėl Indonezija dar neatsigavo nuo karo sukrėtimų.

Nieko kito negali būti toliau nuo tiesos. Laikraščio redaktoriai gerai žino, kad pereitais metais, o kai kada dar ir dabar, Indonezija kenčia nuo "demokratiškų" sukilėlių — užsienio kurstomųjų gaujų. Pereitais metais Indonezija turėjo labai daug nuostolių, kol tų gaivalų sukilimą nugalėjo.

Birželio 8 d. savaitę pradedo dideliais karščiais, kurie per kelias dienas buvo apie 90 laipsnių. Ketvirtadienį temperatūra nupuošė iki 50 laipsnių, nes 45 mylių vėjas karštį išblaškė. Vėjas išrovė ir nulaužė daug medžių ir padarė kitokių nuostolių.

Ch. Neddo, dar tik 18-os metų, Ridgewoodo gyven-tojas, o jau suspėjo būti ir kalėjime. Jis ir vėl pateko į bėdą, nes pavogė automobilį ir vežė Anną Julianą išsiminti vaivairimo leidimą. Vaziuodamas Neddo įvažiavo į Seigelio automobilį, išlipęs išplūdo Seigelį ir nuvažiavo. Bet jis buvo su laikytas policininko. Čia paaikėjo ne tik aksidento reikalas, bet ir tai, kad jau trečia diena jis važinėjo vogtu automobiliu.

Trys jaunuoliai yra kaltinami, kad jie nužudė 17-kos metų Raulą Baruchį.

Birželio 29 d. į N. Y. International orlaukį atskris trys tarybiniai spūsminiai lėktuvai "TU-104" ir "TU-114".

Taksikų vairuotojai pareiškė, kad jie skels generalinį streiką, jeigu bus verčiami kolektuoti miestui taksų po 10 centų nuo kiekvieno keleivio.

### Į visų tautų pikniką lengvą nuvykti

Stovykla (camp) Midvale randasi nuostabiai gražioje aplinkoje. Tūkstančiai miestiečių ten vyksta vasarinę pikniką. O birželio 28-tą, šį sekmadienį, įvyks **Visų tautų piknikas**. Turės meninę programą, sporto žaidimus.

Midvale yra tolokai už miesto, Wanaque, N. J. Bet Didžiojo New Yorko gyven-tojams pikniką pasiekti bus lengva, nes yra pasamdyti specialūs busai. Jais nuveš ir parvės už \$1 (round trip). Užtikrinkite sau vietą, užsisakykite iš anksto Amerikiniame sveturgimiams ginti komitete, 49 E. 21st St., N. Y. Telefonas ORegon 4-5058. Pikniko bilietas taipgi \$1.

Iš New Yorko busai išeis 10 val. ryto, sugrįš apie 7 val. vakaro.

Keptos avelės, šašlikai ir kitoki daugelio tautų valgiai parsiduoda vidutinėmis kainomis; turėsite šaunią atostogų dieną. Kviečia visus.

K. T.

### Ligoninių tarnautojų streikas baigėsi

Pagaliau, jau baigėsi streikas šešių ligoninių tarnautojų ir darbininkų Niujorke. Jie streikavo apie 40 dienų.

Susitaikymo mitingas įvyko naktį iš ketvirtadienio į penktadienį, vadovaujant pačiam miesto majorui Wagneriui.

Šiuos žodžius rašant, dar nėra tikrai žinoma, kokiomis sąlygomis buvo susitaisyta.

Prieš išplaukimą į jūras Antrojo JAV karinio laivyno jūrininkams buvo su-ruoštas paradas.

Kaip žinome, tai New Yorko miestas pavirto į parady miestą. Miesto majoras Wagneris labai "bizi", nes įvyksta arių, graikų, lenkų, portorikiečių, skandinavų ir kitokių tautų paradais bei kitokios apeigos.

Brooklyne, ant Pitkin Ave., susidūrė busas ir policijos automobilis. Dešimt žmonių sužeista, labiausiai nukentėjo 18-kos mėnesių vaikutis.

Corona, Queens miesto darlyje, šeši jaunuoliai sumušė ir išprievartavo 14-kos metų mergaitę iš PS 16 mokyklos. Ji paimta į General Hospital, Queens.

### Tarp lietuvių

L. Zitkevičius "Vienybėje" rauda:

"Literatūros šventė, neseniai įvykusi New Yorke, nesutrukdė daug žmonių.

"Baisių birželio įvykių minėjimas Brooklyne taip pat nesutrukdė daug publikos. Nebuvo ten ir daug gerų lietuvių."

Nebesiseka "laisvintojams" apgaudinėti publiką. Jų sekėjai tirpsta kaip pavasaryje sniegas. Vis mažiau žmonių, mažiau dolerių. Smūtnos jiems dienos.

Tysliavos pagalbininkas V. Meskauskas irgi lieja asaras, kad "bolševikai vienu smūgiu... sukompromitavo Nepriklausomybės Taliką ir Vilką".

Tautininkų šulas V. Rastenis jau "kasa duobę Dr. B. Dirmeikiui ir H. Blažui", kuriuos jis savo raporte net 1940 metais paskelbė esant veidmainiais. Tą V. Rastenio raportą dabar Tarybų Lietuvos spauda paskelbė.

Matosi pas "laisvintojus" visų galų supimas. Dabar jie susipešė, jie ieško kaltininkų dėl jų pačių bankruto.

Tas pats Zitkevičius prisimena apie F. Bonoskio kelionę po Lietuvą ir sako, kad Bonoskis jam visai nežinomas.

Gaila, kad "Vienybės" bendradarbis nei tiek nežino, kad F. Bonoskis yra amerikiečių lietuvių Baranauskų sūnus ir kad jis yra parašęs knygą iš lietuvių gyvenimo Pittsburgho apylinkėje, iš lietuvių plieno darbininkų gyvenimo ir kovų. Nežino nei to, kad Bonoskio knyga "Degantis slėnis" yra išversta į daugelį kalbų.

LLD 185 kuopos susirinkime, kuris įvyko birželio 10 d., nariai gavo naują knygą "Algio Lumbio Nuotykiai".

Tie nariai, kurie tos knygos negavo, turėtų nieko nelaukę kreiptis pas kuopos sekretorių Petrą Grabauską.

Dar yra pora narių, kurie nepasimokėję savo mokesčių už šiuos metus. Nieko nelaukę turėtų tuojau pasimokėti ir knygą pasiimti.

Atrodo, kad liepos mėnesį "Laisvė" ir kitos mūsų įstaigos kelsis į naują vietą, kuri tam tikslui baigiamu paruošti.

Tai ir vėl bus nemažai darbo. Reikės ir talkos, kad naujoje vietoje greičiau ir geriau susitvarkyti.

Miesto "tėvai" iš Transit Authority pažadėjo brooklyniešiams pagaminti 200 naujų vagonų. Bet žmonės, kuriems nuolatos tenka važinėti braškanciais kaulais nuo susikimimo, jau patys save besivadina "sardinkomis", nelabai džiaugiasi pažadu. Jie sako: "Gerai, gerai, jeigu pagamins 200 naujų vagonų, bet nežinia kuriais metais, ir kažin kiek senų iki to laiko išeis iš vartojimo."

New Yorkas. — Italijos fabrikantai pasiskolino 25 milijonus dolerių iš trijų New Yorko bankų.

### Daug lėšuos tarybinė paroda

Kai Tarybų Sąjungos vyriausybė nutarė turėti Niujorko mieste šiemet didžiulę parodą, tai ji apskaičiavo, kad visas jos įrengimas, palaikymas (per 40 dienų), etc., atsis apie aštuonis milijonus dolerių.

Dabar, kai jau viskas buvo suvežta, kai pradėjo samdyti darbininkus, kad jie viską sutvarkytų, kaip reikia, tai paaikši, kad jokių būdu aštuonių milijonų dolerių ne-užteks: reikės dar pridėti apie \$10,000,000.

Kodėl taip? — Todėl, — atsako Aleksiejus N. Manžulo, direktorius parodos, — kad Amerikoje viskas labai brangu. Vyriausybė, ruošdama si-prie šios parodos, niekad nesitikėjo, kad reikės tiek daug mokėti už visokius daiktus, taipgi ir už paslaugas, patarnavimus.

Tai gi ši paroda lėšuos apie du milijonus dolerių!

Bet vienas žmogus sakė: —Amerikietis, gerai susipažinęs su šia tarybine paroda sužinos tiek, kiek jis sužinotų, jei praleistų keliaudamas Tarybų Sąjungoje metus laiko...

Paroda atsidarys birželio 30 d. lygiai už savaitės laiko. Ji užims didžiulės Kom-lisejumo patalpas Niujorke. Tęsis 40 dienų.

### "Tai kas, kad ji peiliu subadžiau"

Policiija areštavo John Whitmaną, 17-kos metų vyrą, gyvenantį Brooklyne, Ridgewood dalyje. Ji areštavo už tai, kad dideliu peiliu į vidurius sužeidė Williamą O'Brieną, 35 metų vyrą, taip pat ridgewoodietį.

John Whitman stambaus ūgio, garbanotais plaukais, užsiauginęs nedidelius ūselius ir kuokštelį barzdytės, kaip tikras artistas. Jis ir nesiteisino, kad subadė kitą žmogų, bet pareiškė:

—Aš nesigailiu, kad taip padariau. Tai ar dėl to aš blogas vyrukas, kad kitą peiliu subadžiau? Na, pasakykite, kad aš "išdykęs jaunuolis," tai kas—duosite man trejus metus kalėjimo ir tiek... Tai kas, jeigu jis ir numirs, tas man neapeina."

Whitmano abi rankos išmargintos-tatuiruotos. Ant vienos rankos yra įtatuiruota: "Numirk pirma negu neteksi garbės."

Whitmanas sakosi, kad jis O'Brieną pirmu kartu susitiko. Jie susiginčijo, susitaikė, išsigėrė ir vėl susimusė.

Irena Kowal, 34 metų moteris, Brooklyne, su kūju užmušė miegantį savo vyrą Williamą.

Miesto policija sako, kad New Yorke yra 25,000 narkotikų. Ji sako, kad reikėtų juos suregistruoti.

### PAIEŠKOJIMAS

Ieškau savo brolių Stolių (Stolys) Stolevičių. Jonas ir Povilas gyveno Plymouth, Pa. Taipgi Amerikoje gyvena broliai Petras, Juozas ir Stasys Stolevičiai. Labai norėčiau žinoti, ar jie dar gyvi. Prašau rašyti: Jokūbas Stolis (Prano), Alytaus rajonas, Laukinčių apyl., Balcūnų km., Lithuania, USSR.

**CAREFUL CARPET CLEANING CO.**  
Nuo 1863 metų mes gražiai, švariai išvalome divonus. Patal-some, nudažome už prieinamą kainą. Turime vasarinį sandėlį. Prižiūrime namų ir raštinių divonų. 89-49 129th St., Richmond Hill, Virginia 9-2341. New York MU. 8-0700.

### Naudokitės progą - gėrėkitės muzika

Pradedant su birželio 21 d. ir baigiant su rugsėjo 20-tąja, sekmadienių popie-čiais Forest Parke, Queens, bus duodami koncertai — muzikos ir dainų koncertai. Publika nemokamai galės ten sau ramiai sėdėti ir klausytis puikaus orkestro ir solistų.

Koncertus atliks *Seufert dainų orkestras* (benas). Ši sekmadienį dainuos *Leona May Smith* (Mrs. Seufert), žymi dainininkė. Ji ten bus dažni solistė.

Sakoma, kad šie koncertai sutraukia daugiau publikos negu kurie kiti parkuose duodami koncertai Niujorke.

Ir kodėl gi nesinaudoti progą? Kodėl nepasiklausyti geros muzikos, ramiai, kultūriškai nepasėdėti parke po medžiais? Kur tie-liškesnė vietą galėtum su-rasti kultūriškai laiką praleisti?!

Kalbink užsirašyti **Laisvės tuos, kurie jos dar neskaito.**

### PRANEŠIMAI

**CLEVELAND, OHIO**  
LLD 22 kp. susirinkimas įvyks birželio 26 d., 7:30 v.v., 1780 sa-lėje, 9305 St. Clair Ave. Prašome narius dalyvauti, išsirašyti raportą nuo praėjusio parengimo. — Kom. (50-51)

**LOS ANGELES, CALIF.**  
Lietpos 1 d. įvyks LLD 145 ir LDS 35 kpp. pusmetiniai susirinkimai, 7:30 v. v., Danų Salėje, 1359 W. 24th St. Nariai dalyvaukite, nes bus sprendžiama vasaros sezono veikla ir kiti svarbūs organizacijų dėsni. Svarbu užsimokėti duokles. Valdyba. (50-51)

**LAWRENCE, MASS.**  
Kurie norite važiuoti į Laisvės pikniką Brocktone, liepos 4 d., už-sisakykite vietas bus. Busas iš-eis 11 val. ryto nuo L. Piličių Klubu, 41 Berkeley St. Užsisakykite iš anksto, kad būtų užtikrinta vieta. Komisija: J. Kodis, Ig. Chulada.  
Haverhill. Busų komisija yra Aug. Kazlauskas ir Juozas Masa-vičius. Užsisakykite vietas aps juos. Jie pasakys, iš kur išvažiuosite ir kokių laikų. Užsiregistruokite tuoj, nelaukite paskutinės dienos, kuomet negalėsite gauti vietos buso. S. Penkauskas. (46-51)

**BROCKTON, MASS.**  
**Piknikų Kalendorius**  
Liet. Taut. Namų Parke  
Birželio 28 d., So. Bostono San-daros kuopa.  
Lietpos 4 ir 5 dd., Laisvės piknikas.  
Lietpos 12 d., neužimta, bet par-kas bus atdaras, rengia LTN.  
Lietpos 19 d., kitataučių piknikas.  
Lietpos 26 d., neužimta. Parkas bus atdaras.  
Rugpjūtio 2 d., Moterų Apšvietos Klubu (vietinio) piknikas.  
Rugpjūtio 23 d., pikniką rengia Amerikos Liet. Piličių Klubas (So. Bostono).  
Rugp. 30 d., pikniką rengia Mass. Valstijos Moterų Sąjūsis.  
Rugsėjo 6 ir 7 dd., Montello Vy-ry Dailės Grupės piknikas.  
Šį piknikų kalendorių patartina išsiskirti ir laikyti archyve.  
Geo. Shlammis

**NASHUA, N. H.**  
Busas į Laisvės Pikniką  
Busas išeis liepos 4 d., 10:30 v. ryto, nuo 36 High St. Kurie va-žiuosite, matykite komisijos na-rus. Stai ir jų telefonai: J. Ege-ris — 2-2204; A. Barauskierė — 3-8260; A. Paziauskas — 2-2810. Iš Lowellio, kurie važiuosite, matykite J. Blažonį. (48-52)

### MATTHEW A.

#### BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

426 Lafayette St